

l'illa

REVISTA DE LLETRES

L'ILLA 87 | PRIMAVERA 2025 | 1€

El conte:

Tina Vallès

Entrevistes:

Gemma Pasqual i Escrivà

Sebastià Serra

Les

dones fortes

bromera

L'illa és una publicació de Bromera, coordinada per Sara Garcia i dirigida per Sandra Capsir.

Col·laboracions

Josep Ballester, Ana Bellido, Miriam Bouiali, Núria Busquet, Joan Canela, Rosella Espinós, Carles Fenollosa, Marc Granell, Héctor Miravalls, Marta Moreno, Anna Pardos, Pau Sanchis, Marc Senabre, Paula Soriano, Lourdes Toledo, Pau Valls, Tina Vallès, Clara Vidal, Àngela Zorilla

Correcció lingüística

Marisa Roig i David Morell

Direcció tècnica

Xavier Tortosa

Direcció d'art

Carles Barrios

Maquetació

Carles Barrios, Eva Bueno, Jorge Collado, Laura Giménez, Xavier Tortosa

Il·lustració de portada

Helga Ambak

Redacció i administració

Apartat de correus 147, 46600 Alzira (Ribera Alta),
telèfon 962 402 254
www.bromera.com • illa@bromera.com

Contractació de publicitat

comercial@bromera.com

Impressió

Rotimpres

Tirada

31.200 exemplars

ISSN: 1134-8666 / DL: V-166-1990 / PVP: 1 €

L'illa no s'identifica necessàriament amb els articles dels col·laboradors, ni els torna els originals no sol·licitats. *L'illa* autoritza la reproducció dels articles si se'n fa esment de la procedència.

Les dones fortes

Tot i el pas del temps, les dones fortes continuen sent figures imprescindibles en la nostra societat. I, malauradament, ho seran durant molt de temps, ja que és evident que vivim en un món que està lluny encara de poder-se definir com a feminista. Més bé al contrari, els discursos d'odi contra les dones guanyen força amb personatges polítics i no polítics que, sense cap tipus de vergonya ni por, representen el masclisme més ranci i podrit de tots els temps. Per això, ara més que mai, les persones que sí que creiem en el feminisme com a valor imprescindible de convivència humana necessitem tornar a aquelles dones fortes que ens han anat marcant el camí. I en les nostres lletres, afortunadament, tenim un bon grapat de referents on mirar-nos. Dones que han escrit sobre allò que els preocupava: la llengua, la cultura, però també sobre l'emancipació de les dones, el sexe o l'amor. Dones que ens ajuden a entendre d'on venim per a saber cap on anem. Però enguany toca posar la mirada, de manera especial, en una d'elles.

Si la vida i obra de Vicent Andrés Estellés ens defineix com a poble, no menys hauria de fer-ho la vida i obra de Maria Beneyto, la dona forta, una de les autores clau de la literatura valenciana. No només per ser una de les primeres novel·listes que escriu en valencià en plena dictadura, sinó perquè és capaç d'entrar de ple en temes com la llibertat i la dignitat de les dones en una societat marcada per la repressió i el control franquista. Maria Beneyto, com moltes de les altres dones que apareixen en les pàgines d'aquest número de *L'illa*, desafiarà totes les convencions de l'època i ens assenyalarà el camí a seguir a través dels seus actes, però sobretot amb tota la seua trajectòria literària en prosa i en vers. Amb el seu llegat, ens recorden que la força de les dones no només és un pilar del nostre passat, sinó també la clau per a construir un futur més just, més solidari i més feminista. Celebrem l'Any Maria Beneyto, celebrem les dones fortes. Llegim-les, gaudim-les i reivindiquem-les!

CARNESTOLTES LITERARI

PAU VALLS

En *Maiparo* quan va parar

Tina Vallès

Escriptora i traductora

Era difícil escriure res sobre en Maiparo. Quan t'hi posaves, fos quan fos, sempre feies salat. Però un dia va parar, i van atrapar-lo en un conte. Fins llavors ningú no l'havia vist mai quiet. Si seies a entomar una mica de sol, en mitja hora el veies passar mitja dotzena de cops, que el poble era escarransit.

Ja no quedava ningú en aquell racó de món que hagués viscut més que en Maiparo. L'alcalde li havia volgut dedicar un monument, però sabent que ni així l'aturaria, ho va deixar córrer. I córrer era el que ell feia de matí a vespre.

En caure el sol, se'n tornava cap a casa i ningú en sabia res més fins l'endemà a trenc d'alba. No se li havia conegut mai cap amor, a en Maiparo. Potser algú se n'havia enamorat en algun moment, però deu ser difícil mantenir una relació en marxa si sempre has d'estar empaitant l'altre.

Els ancians del poble deien que el dia que en Maiparo s'aturés es moriria. Les ancianes, en canvi, creien que primer deixaria de viure i després de caminar.

Un matí, en travessar l'únic carrer del poble, va sentir que la sola de la sabata esquerra se li volia quedar enganxada a terra.

—Es pot saber què coi feu? —el va renyar un senyor agenollat a la calçada amb un pinzell gros sucats en pintura blanca.

A en Maiparo se li havia de parlar amb frases curtes; si no, només en sentia una part i mentre et responia ja li havies perdut la pista.

—...quèspotsaberquè? —va preguntar mentre s'allunyava. No tenia temps per posar espais, ell.

El senyor del pinzell gros va haver de repintar la petjada bruta d'en Maiparo per recuperar aquell blanc intermitent que en el futur hauria de ser pacificador. Llavors es va incorporar i va contemplar la seva obra. I va sospirar satisfet.

Ningú al poble va entendre aquella pintada.

L'endemà un senyor semblant al del pinzell va venir amb una furgoneta i va instal·lar un fanal tricolor a cada banda de la pintada. Era de dia i el fanal s'encenia i s'apagava capriciosament, però mai en més d'un color alhora.

La colla de curiosos en aquell tram del carrer principal gairebé va entorpir el pas d'en Maiparo unes quantes vegades, fins que, davant de la pintada blanca, la banda municipal va tocar un ramat de notes per cridar l'atenció de tots els vilatans.

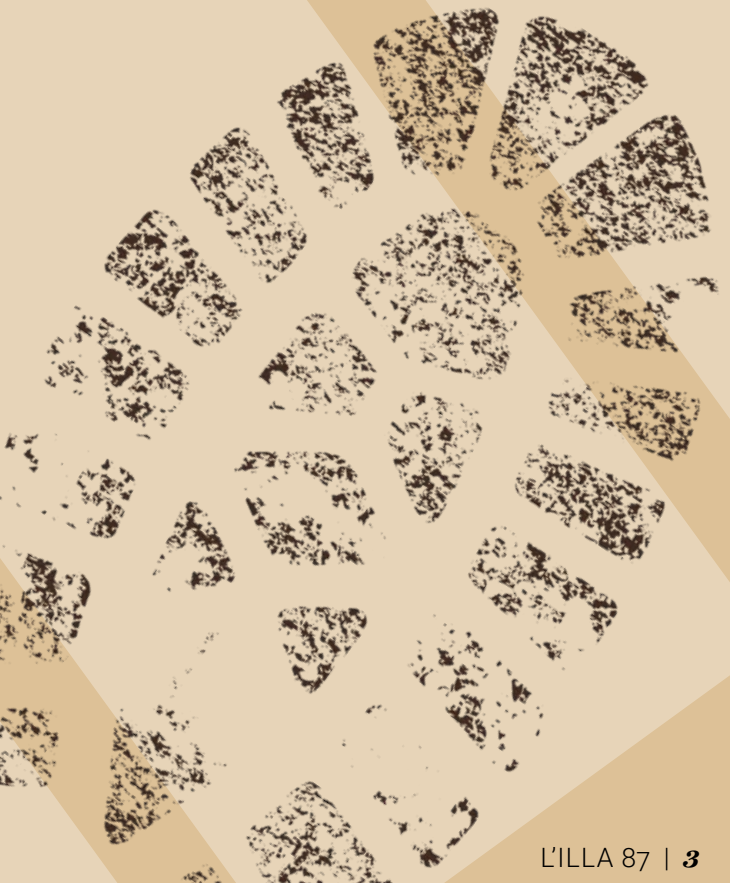
En fer-se silenci, l'alcalde va engegar un discurs de quatre paraules just quan en Maiparo va passar-li pel costat:

—Sigui inaugurat aquest...!

Acte seguit, se'n va encendre el llum verd i tothom es va veure inexplicablement empès a travessar el carrer trepitjant només les franges blanques del dibuix.

Amb el llum taronja va semblar que tothom s'apressava també irremeiablement a arribar a l'altra banda.

I quan a la fi es va encendre el llum vermell, tothom es va aturar, tret d'en Maiparo, que va donar la raó a les ancianes del poble alhora que es convertia en el primer vilatà que travessava en vermell.

Carles Cano:

«No té preu que algú et diga que el primer llibre en valencià que ha llegit és teu»

Ana Bellido

Periodista i docent

Escriptor, narrador, contacontes... Carles Cano és tot això i moltes més coses, però, sobretot, intent de bona persona. Durant la seua trajectòria ha rebut diversos guardons i, de moment, no s'imagina deixant de crear.

Com a autor de literatura infantil, quin paper penses que juga la lectura en la infància?

Un paper fonamental, que comença per l'oïda amb els contes que contem als xiquets a casa i a l'escola, i que continua amb els llibres que aniran formant el seu gust per l'art, per les idees, per la llengua. La lectura ens fa més savis i més lliures i ens obri una finestra al món. La lectura els farà ser persones amb més criteri i capacitat de decisió.

La literatura infantil ha de tindre una moralitat, han d'ensenyar alguna cosa? O la seua funció pot ser només entretenir i divertir?

Entretenir i divertir ja són grans finalitats! La literatura infantil, com tota literatura, el que ha de ser és bona. Si a més ens ensenya alguna cosa interessant, fantàstic; però, dissortadament, moltes vegades la moralitat mata la història.

Tens desenes d'obres de literatura infantil publicades, tant narratives com de poesia i teatre. Alguna que siga especial per a tu?

Totes són especials, però si he de triar, en trie una per gènere: En teatre, *T'he agafat, Caputxeta!*, una obra multipremiada, per totes les portes que m'ha obert i les rialles que ha regalat. En poesia, *Poemes sense*

diminutius, que va ser el meu primer llibre de poemes. I en narrativa, aquest últim llibre, *La xica que escrivia als arbres*, per tant com ha costat de parir i perquè té una idea molt bonica d'inici.

Enguany publiques amb Bromera un nou títol. Què t'impulsa a seguir creant?

L'emoció d'intentar crear alguna cosa original, potent, interessant i ben acabada. Per a mi és un repte. Sempre he pensat que escrivim perquè ens estimen. A mi m'agrada molt rebre eixa estima quan, per exemple, algú em diu que el primer llibre que va llegir en valencià era meu i que el guarda com un tresor. Això no té preu.

«Moltes vegades la moralitat mata la història»

Enguany se celebren els 40 anys de Bromera. Com és la teua relació amb l'editorial? Com va començar?

Bromera és la meua editorial de referència en valencià. La cosa començà perquè jo havia publicat un conte en Gregal, editorial d'infaust record, i com que l'editorial havia anat a pacte, Josep Gregori va contactar amb mi per a demanar-me el conte *La guerra de Tip Tap*. Quan li'l vaig enviar, va veure que era molt curt i em va preguntar si no en tindria un altre pel calaix. En tenia un, però continuava quedant un llibre massa curt. Així que, com que els contes eren d'un talpó i un xiquet que es rosegava les sabates, en vaig escriure un de rosegadors: *Rates de biblioteca*. I vaig ano-

menar el llibre *Contes rosegats*. Eixe va ser el meu primer llibre en Bromera.

Quines penses que són les perspectives de futur per a la literatura infantil i juvenil en valencià?

Crec que són bones, malgrat els temps que ens toca viure, ja que alguns estan tornant a fer de la llengua un problema. Tenim un grapat d'excel·lents autors i els millors il·lustradors, no ens oblidem d'ells, per favor. També hi ha unes quantes editorials que publiquen cada vegada millor, i un públic més o menys fidel. Si tinguérem uns mitjans de comunicació que ens feren una miqueta de cas, unes autoritats que apostaren fortament per la LIJ i una comunitat lingüística oberta que acceptara totes les variants de la nostra llengua, ja seria la bomba!

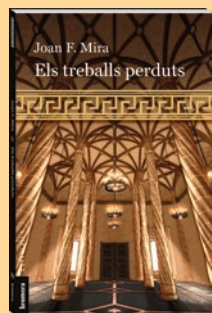

Les protagonistes de Saba Sams són així, desenfadades i vitals, noies molt joves que estan una mica de tornada però que no semblen donar cap importància al fet d'estar-ho. Els seguirem la pista.

JÚLIA BACARDIT, *El País*

Una classificació no ortodoxa del món salvatge que apropa els nens i nenes a diversos aspectes que seran els elements classificadors i per a la qual l'autora s'ha assessorat a l'Institut de Biologia de Vertebrats de l'Acadèmia de Ciències de la República Txeca.

XELO MIR, *Va de Llibres*

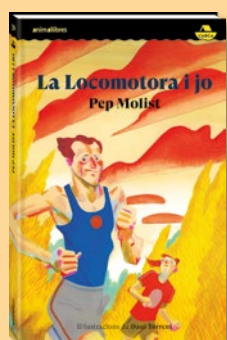
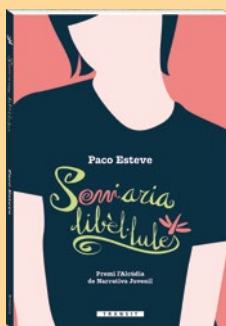

L'impacte d'*Els treballs perduts* transcendeix l'àmbit estrictament literari, ja que l'obra planteja una reflexió sobre la condició humana, les arrels culturals i el sentit del temps que la fa especialment rellevant en el context actual.

LLETRAFERIT

Tot semblaria una habitual història d'adolescents i els seus primers temptejos i descobriments, si no fora perquè la narració es divideix, o comparteix, entre la realitat i el món oníric.

P. CANO SERVER, *La Veu dels Llibres*

La seva història de Zátpek està ben travada amb la de la Mila i destaca la dimensió humana dels dos personatges, fent incidència no en l'èxit, que és passatger, sinó en la força interior que porta els personatges a córrer.

ENRIC CODINA, *Faristol*

Felicitem-los, felicitem-nos

Marc Granell

Poeta

Quan, en aquells ja llunyans i fantàstics (com els recorda i anomena, crec que encertadament, Josep Piera) anys setanta, una colla d'escriptors, majoritàriament poetes, vam apostar per escriure en valencià per a ajudar a salvar una llengua brutalment amenaçada de mort, ho vam fer des de dos compromisos fonamentals: escriure la millor literatura que cada u sabera fer i ajudar a crear i consolidar una infraestructura editorial, aleshores encara ben minsa tot i que il·lusionant, perquè les noves veus que anaren sorgint no hagueren de dubtar a l'hora de triar la llengua en què volien escriure.

Des d'aquelles primeres revistes voluntarioses que vam crear fins a l'eclosió de la literatura feta en valencià que estem vivint, des de tots els punts de vista, ha canviat, i molt, el panorama, i ho ha fet des de la lluita constant contra els atacs continus i variats que aquesta llengua i aquest país nostres han rebut i continuen rebent.

Que una editorial com Bromera faça enguany els quaranta anys de vida amb una salut de ferro des de l'entusiasme i el *savoir faire* de tots els que l'han feta possible és, per això, un bell motiu d'alegria i felicitació extensible als que estimem aquesta llengua i aquest país tan amenaçats de nou ara.

Marc Granell (València, 1953) és poeta i traductor. Va estudiar Filosofia i Filologia, i va participar activament en l'esclat cultural i literari dels anys 70 a València. Granell compta amb una extensa trajectòria literària amb obres molt destacades com *Llarg camí llarg*, *Notícia de la tribu*, *Refugi absent*, *Materials per a una mort meditada*, *Versos per a Anna*, *Corrent de fons* i *Matèria d'ombra*. Recentment ha publicat a Bromera els poemaris *Arran de gel* i *Mastaba*.

FLAIXOS

Alcoi declara l'Any Isabel-Clara Simó

L'Ajuntament d'Alcoi ha declarat el 2025 l'Any Isabel-Clara Simó per tal de retre homenatge a l'escriptora. El tret d'eixida de les activitats i actes programats va tindre lloc el 13 de gener i continuarà durant tot l'any. L'objectiu d'aquesta iniciativa és seguir difonent l'obra i la trajectòria d'una de les escriptores més rellevants del panorama literari valencià. A Bromera ha publicat obres tan emblemàtiques com *Júlia* o l'obra pòstuma *El teu gust*.

Barcelona a la FIL

Barcelona serà la ciutat convidada d'honor a la Fira Internacional del Llibre de Guadalajara (FIL) 2025, prenent el relleu d'Espanya. Aquesta invitació representa una oportunitat única per a mostrar la riquesa cultural i literària de Barcelona i permetrà promoure l'escriptura i la creació literària en català. Des de les diferents institucions de la ciutat s'estan programant diferents activitats, així com la presència de diferents autors i autores.

La FIL s'implica amb la DANA

La directora general de la FIL de Guadalajara, Marisol Schulz, ha visitat València per a signar un conveni gràcies al qual la FIL ha fet efectiva la donació de la taquilla d'un dia de fira al sector editorial valencià afectat per les inundacions. Es tracta d'un total de 75.000 euros, dels quals un 40% anirà adreçat a editorials, un 20% a llibreries, un 20% a biblioteques públiques i un 20% a biblioteques escolars. Justament enguany, en el moment de l'anunci, hi havia una delegació valenciana que va protagonitzar l'homenatge a Vicent Andrés Estellés.

Mafalda Bellido, Premi de Teatre Infantil Escalante 2024

El vol de Farasha, de Mafalda Bellido, ens acosta la història d'una jove de l'Afganistan que, a través de poemes en forma de *landays*, es rebel·la contra el seu destí i les lleis talibans que coarten la seua llibertat. El jurat que ha decidit concedir-li el premi estava presidit per Roberto García –guanyador de l'anterior edició pel text *Xut*– i format per Marcos Gisbert, Immaculada Cerdà, Teresa de Juan i Paula Soriano, professionals dels camps de l'escena, l'edició i la llengua. La diputada de Joventut i Teatres de la institució provincial, Rocío Gil, ha destacat que «l'Escalante va més enllà de l'exhibició i impulsa el sector amb formació, producció d'obres i amb aquest premi que promou l'escriptura teatral dirigida a públic infantil i juvenil».

Cinc anys de La veu dels llibres

El suplement literari *La Veu dels Llibres*, part del *Diari La Veu*, celebra cinc anys de vida. Des del seu llançament, ha compartit la passió per la lectura amb una comunitat vibrant de lectors, i ha descobert històries fascinants i autors inspiradors. Dirigit per un equip dedicat a promoure la literatura en valencià, encapçalat per Víctor Labrado, *La Veu dels Llibres* ha esdevingut un referent en el món literari. Gràcies a tots els que han format part d'aquest viatge literari, l'equip espera continuar explorant nous horitzons literaris amb la mateixa il·lusió i entusiasme que el primer dia. Per molts anys més de lectures compartides i aventures literàries!

'Vi i veritat' en format radionovel·la

Radio Alcoy va presentar al febrer, coincidint amb el Dia Mundial de la Ràdio, la narració radiofònica de la novel·la de Natàlia Gisbert *Vi i veritat*, Premi Isabel-Clara Simó Ciutat d'Alcoi en 2020 publicada per Bromera. La

DUBTES

L'últim informe d'hàbits de lectura i compra de llibres a Espanya en 2024, publicat per Conecta per a la Federació de Gremis d'Editors d'Espanya (FGEE) demostra que el nombre de lectors ha crescut de manera generalitzada, amb un 65% de la població major de 13 anys que afirma llegir en el temps lliure, un augment del 6% des del 2017. D'aquests, un 51,2% es consideren lectors habituals. Segons aquest estudi, el 75,3% de les persones entre 14 i 24 anys llig llibres en el temps lliure. Aquesta xifra ha augmentat cinc punts respecte a l'any passat i consolida així els joves com el grup de població més lector. Amb aquestes evidències que es repeteixen des de fa anys, per què continuem repetint el mantra que els joves no lligen?

AJUDES PER LA DANA

Fa unes setmanes van eixir les esperades ajudes a la reimpressió per a la reposició dels llibres perduts a conseqüència de la DANA. Aquesta notícia va donar un poc de llum a un sector devastat. A poc a poc, veiem com la cultura valenciana es reconstrueix, però quantes companyies de teatre, sales, editorials independents i altres agents culturals es refaran del colp de la DANA? Són suficients les ajudes actuals per a pal·liar-ne tots els efectes? Si una cosa tenim clara és que encara està per determinar l'impacte real que va tindre la barrancada del 29 d'octubre en el teixit cultural valencià.

narració recull l'essència d'aquesta novel·la negra, ambientada a cavall entre Alcoi i València, amb la qual va debutar l'escriptora d'Alcoi. El pòdcast compta amb el patrocini, entre altres, de Natàlia Gisbert.

La novel·la conta la història de Maia Serra, qui s'incorpora a la comissaria d'Alcoi en ple procés de separació de la seua parella, Manel. Però ell encara li demana ajuda en el misteriós cas de la desaparició de la jove Martina Vidal, filla d'un dels

grans empresaris del vi, l'influent Jaume Vidal. L'estil precís i detallat de Gisbert s'uneix a una construcció argumental plena de sorpreses.

Imagina un amor

L'Associació d'Escriptors en Llengua Catalana (AELC) organitza el concurs «Imagina un amor» des del 2018 per a promoure la creació literària entre el jovent al voltant de la temàtica LGBTI. S'hi poden presentar joves i adults en tres categories: de 12 a 15 anys, de 16 a 18 anys i adults. Els textos han d'estar escrits originàriament en català, tindre una extensió d'entre 1 i 3 pàgines i explicar d'alguna manera un amor

«El ben cert és que una editorial consolidada, capaç de fer front als embats del temps, és un valor cultural important».

LOURDES TOLEDO
La Veu dels Llibres

«Lluïtem per una literatura que ens faci pensar i qüestionar-nos, llibres que cremen a les mans, com diria Manuel de Pedrolo».

MERCÈ PÉREZ
La Directa

«Intentem sempre vendre la literatura des del *benefici de*. Has de llegir perquè t'aportarà això, perquè aprendràs, perquè és bo per al cervell... Ja sabem que la lectura i la literatura t'aporten totes aquestes coses, però ens oblidem a vegades del plaer. I és que sobretot llegir provoca plaer».

MARTA CAVA
Cadena Ser

«La literatura sempre ha anat de braçet de l'amor, amb Safo, Plató, Ausiàs March, Marguerite Duras o Víctor Català, tant és, des dels segles dels segles fins ara, i deu ser per això que mai no podem pensar bé del tot l'amor si l'allunyem del verb, el vers i la ficció».

POL GUASCH
Catorze

no heteronormatiu (hi pot entrar qualsevol història d'amor de qualsevol identitat sexual i de gènere més enllà de la relació tradicional entre un home i una dona).

El termini d'admissió dels textos es tancarà el 22 de juny de 2025 i el lliurament dels premis se celebrarà durant la nova edició del QLit, el Festival de Literatura Queer, a l'octubre.

algar

Premi Algar de Literatura Infantil

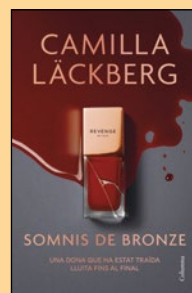
Algar Editorial promou la sisena edició del Premi Algar de Conte Infantil 2025 per a estimular la creació literària de qualitat dirigida a xiquetes i xiquets de primera infància. Aquest guardó ha anat conreant èxits; una mostra són els més de 200 originals inscrits la passada edició. Enguany es presenta amb una versió renovada en què es pretén consolidar com un dels pocs referents de prestigi tant en l'àmbit nacional com internacional. La dotació del premi ha augmentat a 3.000 euros i es concedirà al millor text original en castellà dirigit a lectors d'entre 4 i 7 anys concebut per a ser publicat per en format d'àlbum il·lustrat.

Festival Litterarum i Fira del Llibre Ebrenc

El Festival d'Espectacles Literaris LITTERARUM i la Fira del Llibre Ebrenc celebraran la 18a i 21a edicions, respectivament, del 23 al 25 de maig a Móra d'Ebre. Una vintena d'espectacles de teatre, recitals de poesia, dansa o circ, basats en obres literàries en català, congregaran un any més grans companyies d'arts escèniques en llengua catalana, llibreries de Terres de l'Ebre, el Baix Maestrat, els Ports i el Mataranya, així com el públic general, grans i menuts. A banda de les activitats, el cap de setmana es podran visitar quatre exposicions sobre autors en llengua catalana: l'aragonés Jesús Moncada i els valencians Maria Beneyto (Espectora de l'Any de l'AVL) i Vicent Andrés Estelles, autor que comptarà amb dues mostres.

La llibreria recomana

1 Somnis de bronze

Camilla Läckberg | Columna, 2025

La gran ploma del crim i el misteri nòrdic contemporani torna amb una apassionant història que ens du a la ciutat d'Estocolm, i que ens promet venjances, passats foscos, personatges misteriosos i terribles pors. Tot barrejat a l'estil Läckberg, en aquesta nova història de Faye que no et deixarà indiferent.

Llibreria Agapea

2 El conte infinit

Sebastià Serra | Bromera, 2025

La filla del rei pateix terribles migranyes i necessita urgentment un remei que l'alleuge. La bruixa del bosc l'ajudarà amb el seu beuratge, en el qual cau un inesperat ingredient que provocarà una situació fascinant, divertida i alhora preocupant en la princesa i en tot el regne. Amb unes magnífiques il·lustracions, Sebastià Serra ens farà riure i gaudir amb aquest conte amb pèls, mooolts pèls, i amb un «no final» que et sorprendrà.

Llibreria Llorens

El blau que llepa totes les *ferides*

Rosella Espinós

Periodista

Nascudes dels corrents d'aigua dolça, de la fredor de les muntanyes; aloges, dones de fum o dones d'aigua, éssers mitològics que habiten els boscos, els rius i les llacunes. Després de descobrir que les sirenes brollen al mar, Elisa creu que aquesta és la identitat oculta de sa mare, una dona d'aigua. La sent invencible, bella i màgica; per això, quan la mare desapareix, Elisa no s'ho pot creure, li és impossible de digerir, d'assimilar.

Així enceta Eva Moreno Bosch la seua primera novel·la, *El blau al meu costat*, amb Elisa de protagonista. Elisa és una jove que es mou a la Barcelona de la postguerra, marcada per l'opressió a la classe obrera i per les injustícies.

«A través de metàfores i comparacions exquisides, l'escriptora acarona la poesia»

Elisa acudeix a la ciutat amb son pare per a sanar-se d'una malaltia, mentre resideix a la llar de la senyora Llorach, antiga clienta de l'hostal dels pares. Aquest personatge, el de la senyora Llorach, dona joc a Moreno per a desenvolupar la lluita obrera d'aquell moment històric, una diferència de classes marcada per un grup de persones altives i adinerades, i el contrast

amb els treballadors de les fàbriques i el reclam dels seus drets. «No temo la mort, temo l'oblit» és una de les cites que ens deixa l'obra i que transmet l'afany dels treballadors d'assolir el triomf de l'anhelada llibertat.

Amb un estil acurat i precís, l'autora ens trasllada amb destresa dins d'una societat on les dones eren a la cua pel que fa a la presa de decisions de qual-sevol índole i que, malauradament, en infinitat d'aspectes, podem extrapolar a l'actualitat.

«Una autenticitat que captiva i sorprén»

El lèxic està tan treballat, fins i tot en les varietats lingüístiques que parlen diversos personatges, que és impossible no agrair com a lectora la prosa de Moreno, concretament en els acabats de molts paràgrafs: redons, efectius, infal·libles. Fins i tot, de vegades, a través de metàfores i comparacions exquisides, l'escriptora acarona la poesia. Una autenticitat que captiva, i sorprén, i que es veu palesa en oracions com «per arribar a la fi del món basta la closca d'una nou».

Una documentació brillant

Premi Ciutat d'Alzira 2024, la novel·la brilla per la seua documentació, barrejada amb la descripció d'una etapa marcada

en l'eix cronològic com a opaca i farcida de rancúnies. Els personatges són presos de la providència d'un destí que els aboca a uns finals dels quals, possiblement, malgrat ser amargs, i tot i ser coneixedors del desenllaç, no poden escapar-se. El lector ho segueix bocabadat, empàtic, però també estupefacte... amb la pretensió de voler fer entrar en raó el personatge, i és així com, hàbilment, l'escriptora crea una necessitat: continuar llegint sense poder aturar-se.

Sempre voldrem tornar allà on hem sigut feliços. Elisa, tot i que transcorre el temps, no deixa de pensar en l'hostal, en el poble, en el camp. Un cant a l'entesa idònia entre la natura i l'adulterada infantesa. Què hi ha de més idíl·lic per a la memòria que aquesta simbiosi? Però el desig de reprendre les arrels esdevé una batalla a contracor que la persegueix, que la turmenta. Els secrets que l'envolten sols aviven la flama del seu somni de tornar al bosc, però també de reviure aquells moments que visqué com a xiqueta, i que ja formen part dels records inabastables.

Teixida de crits ofegats que clamen l'instint de supervivència, la protagonista evoluciona al llarg de l'obra des dels seus primers anys de vida fins a esdevindre una dona que ha de conviure amb un món que sembla voler silenciar-la. Tanmateix, la música serà un refugi a viva veu per a ella. I també l'amor i la mar, que és, si més no, un blau «que llepa totes les ferides».

**El blau
al meu costat**
Eva Moreno Bosch
Bromera 2025

Quatre mesos després de la **DANA**, el llibre continua esperant una resposta

Joan Canela
Periodista

Incertesa. Aquesta sola paraula serveix per a definir la situació del món editorial valencià més de tres mesos després de la DANA. El sector va ser durament colpejat per la riuada. La imatge del magatzem central de GEA, amb més de mig milió d'exemplars destruïts, es va convertir en el símbol d'aquell colp.

En un primer moment, la immensa onada de solidaritat que es va abocar a les poblacions afectades també es va notar ací. «El *feedback* que he rebut, les mostres de suport, no sols dels clients, sinó també de gent de tot arreu, enviant missatges, preguntant com ajudar, comprant llibres per internet... ha sigut indescriptible», explica Yolanda Girón, propietària de la llibreria Bufanúvols de Catarroja.

«L'altra pota, imprescindible més enllà de la solidaritat, per a la recuperació: les ajudes públiques»

També el director de Bromera, Bernat Bataller, assegura que han notat aquest esclat. «És difícil de quantificar quants llibres hem venut amb aquest esperit, però sí que hi ha coses que les sabem, com les comandes que hem rebut des d'Andalusia de llibres en valencià per a enviar-los a escoles afectades ací».

«És que les llibreries són més que negocis —defensa Pau Pertegaz, del Gremi de Llibrers de València. Creem al seu voltant una comunitat lectora i açò ha marcat una diferència amb altres sectors, encara que òbviament ens agradaria que a tothom li anara bé».

«Les llibreries són més que negocis»

Des del Gremi, que també ha liderat una campanya de recollida de fons, hui es pot dir amb satisfacció que totes les llibreries afectades reobriran les portes. Algunes, com l'Esplai de l'Alcúdia o Samaruc, a Algemesí, ja ho han fet. Altres, com la mateixa Bufanúvols, estan buscant local. «La faena del Gremi ha sigut impressionant», destaca Yolanda Girón, qui reconeix que sense aquest tipus de suports, potser s'ho hauria replantejat. Ara, però, està buscant local, ja que l'anterior va quedar devastat i no s'ha posat d'acord amb el propietari per a emprendre les reformes necessàries. «La recerca no està resultant fàcil, ja que tot el poble està igual. Així és que, mentre, vaig tirant amb la web i espere que esdeveniments com la Fira del Llibre m'ajuden a fer un poc de calaix».

Administració desapareguda

Precisament, la referència a la Fira obliga a fixar-se en l'altra pota, imprescindible

més enllà de la solidaritat, per a la recuperació: les ajudes públiques. La Fira del Llibre de València és el segon esdeveniment d'aquest tipus més important de l'estat i enguany celebra el 60 aniversari. Doncs va estar a punt de cancel·lar-se perquè la Conselleria d'Educació i Cultura encara no ha publicat les bases de les ajudes a la promoció de la lectura del 2024. En el moment de tancar l'edició d'aquest número, encara no ho ha fet, i si la Fira finalment tirarà endavant és perquè els han concedit una ajuda «extraordinària» i «urgent». «La Fira de València és massa important per a caure, no fer-la hauria suposat un colp molt gran al seu prestigi», expliquen des del Gremi de Llibrers.

Ara queda veure què passarà amb la resta del sector, des d'esdeveniments com el festival València Negra o la Plaça del Llibre fins a programes com la Fundació Full o els Premis Sambori. «Tot està en l'aire», reconeix preocupat Pertegaz.

Bataller recompta algunes ajudes a la reimpressió que ja s'han fet efectives, però moltes altres encara no s'han ingressat i això suposa «una terrible càrrega per a les empreses més xicotetes». Però la part més greu és la manca d'un pla de recuperació. «A la Generalitat no és que vagen perduts, és pitjor. I contrasta molt amb el Ministeri de Cultura, que des del minut zero es van posar a escoltar, treballar i resoldre. Es nota que tenen gent i ganes de treballar. És un altre món», resumeix Pertegaz.

Maria Beneyto

Ella sabia adormir la ira, acaronar-la i defensar-te del malson

Josep Ballester

Escriptor i filòleg

Maria Beneyto és l'escriptora més important de la literatura de postguerra i una de les grans creadores de la literatura valenciana contemporània. Va publicar tant poesia com narrativa i va escriure tant en valencià com en castellà. En totes dues llengües, com en els diversos gèneres en els quals va realitzar la seua obra, va excel·lir. Del primer període destaquen poemaris com *Altra veu*, *Eva en el tiempo*, *Criatura múltiple* o *Ratlles a l'aire*.

No sabem si, l'any que acabem d'estrenar, les nostres autoritats, tant autonòmiques com estatals, tenen la intenció de celebrar alguna acció al voltant d'una de les escriptores fonamentals de les nostres lletres. Sí que sabem que l'AVL i l'Ajunta-

ment de València han declarat l'Any Maria Beneyto. I també sabem que diverses editorials i això que anomenem la societat civil i cultural pensen festejar l'obra.

Beneyto va nàixer al maig de 1920 a València, encara que sempre s'havia pensat una altra cosa, segons la mateixa poeta. Aleshores, encara que no siga una data redona, tenim un bon motiu per a celebrar i per a llegir l'obra d'aquesta escriptora, a la qual no se li ha fet la justícia que es mereix. Les celebracions, si se'n fan, haurien de recordar que tant en el vessant personal com en el creatiu fou una dona independent, audaç i forta. Us recomane a propòsit llegir-la o veure el programa *Valentes*, que va realitzar Canal 9 el 2019 dedicat a l'autora.

En la dècada dels seixanta, té una incidència important en la narrativa i publica, entre altres obres: *El río viene crecido*, el volum de contes *La gent que viu al món*, *La dona forta* o *Antigua patria*. Més tard guanya el Premi Ausiàs March amb *Vidre ferit de sang*.

La nostra escriptora sap formular d'una manera excel·lent l'angoixa i el sentiment de les limitacions humanes. La presència de l'ésser humà, i en concret els més desvalguts, té una gran força en la seua obra: «tu ets, i bé que ho saps —cal que ho recordes— conseqüència sòrdida dels éssers que saben recobrar, enllà de les fosques, els records que es van perdre sota l'aigua, dels que tenen la veu agenollada». El dolor es converteix en l'altaveu del sofriment de la humanitat. «L'amor als febles —com apunta Manuel Sanchis Guarner— la du a rebel-

lar-se coratjosament contra la injustícia, a compartir el dolor de les víctimes de l'opressió» a convertir-se en la veu dels marginats.

La dona forta és l'obra narrativa més emblemàtica de Beneyto i una de les novel·les més interessants dels anys seixanta de la literatura catalana. Fou guardonada amb el Premi Joan Senent de l'any 1965, així que ja tenim una data redona per a celebrar enguany. La novel·la ens mostra una espècie de mosaic, de manera profundament crítica, de la diversitat de les situacions del signe femení en aquells temps. Fins i tot, en algun moment, cospa algunes temàtiques que el franquisme s'hagués pogut empassar pel seu represor gust ideològic (siga l'avortament o la independència econòmica de les dones).

Després ve un llarg parèntesi de silenci en l'escena literària pública en què no trau a la llum ni un sol llibre. Més tard va ressorgir com l'au fènix i en la dècada dels noranta, a banda de diverses reedicions, va publicar, entre altres, *Després de soterrada la tendresa*, *Hojas para algún día de noviembre*, *Elegies de pedra trencadissa*, *Balneario* i *Bressoleig a l'insomni de la ira*. Dels molts reconeixements que ha rebut, destaquem el Premi Internacional Calviana Terzaroli, el Premi de les Lletres de la Generalitat Valenciana i el Premi Isabel de Villena.

L'obra creativa de Beneyto ha suggerit la diversitat de la condició femenina, des de molts dels títols i en la majoria dels textos. Des d'aquesta pluralitat ens situa davant l'univers humà com un símbol personal i com una imatge col·lectiva de la identitat de la dona. Construïda i reescrita en cada un dels llibres i amb una clara voluntat de reivindicació: «Ella sabia/ adormir la ira, acaronar-la/ i defensar-te del malson de dur-la/ tothora al teu costat.»

© Helga Ambak

Nova vida per a *Joanot Martorell*

Carles Fenollosa

Filòleg i escriptor

Abril serà mes d'aniversaris. L'editorial Bromera arribarà als quaranta anys de vida —que es diu prompte— i una de les seues novel·les emblemàtiques farà vint anys. Ho celebrarà amb una reedició que, a més, estrena disseny dins la col·lecció. Es tracta de *Les cendres del cavaller*, de Silvestre Vilaplana. L'obra era —és— tot un repte: a partir de la documentació disponible, narrar en primera persona la vida de Joanot Martorell. La clau de l'assumpte, de fet, i el seu mèrit més important és haver pres aquestes dades històriques de trampolí i haver fet amb èxit una acrobàcia novel·lística.

«L'autoretrat que hauria fet un cavaller d'un temps, per a ell, crepuscular i d'agonia.»

Sense perdre el rigor històric —a partir d'aquest rigor, de fet—, Vilaplana es col·loca *dins* de Joanot Martorell, veu amb els seus ulls... i llavors imagina, crea, fabula. És una novel·la, doncs, que en cert sentit segueix el camí encetat per *Crim de germania* de Lozano, i que Joan Francesc Mira culminaria amb *Borja Papa*. Menys experimental que la primera, més planera que la segona, *Les cendres del cavaller* fa el mateix itinerari, un viatge al passat nacional oblidat, que ara reivindica en forma de biografia fictícia.

La novel·la es planteja com una llarga confessió, una carta monumental dirigida justament a Martí Joan de Galba, el seu prestador, «perquè compregueu millor el meu llibre, el meu *Tirant lo Blanch* i, en conseqüència, l'estimeu i l'ajudeu a sobreviure quan jo siga mort». Això implica, en

primer lloc, acostar-se i ser fidel a les intrigues geopolítiques i cortesanes del XV europeu, que no són poques, començant pel llarguíssim conflicte al voltant de la corona de Nàpols, per exemple.

«Un homenatge pòstum a l'home que morí sense saber que la seua novel·la seria eterna.»

Quant a l'estricta biografia de Martorell, la novel·la combina episodis determinants de la seua vida amb personatges perfectament històrics: l'afer de Mompalau amb la germana de Martorell i el conflicte subsegüent; la baralla que mai no es materialitzà amb el comanador de Montalbà... En alguns d'aquests passatges, però, s'unfla allò que la documentació conta o s'hi afegeix alguna cosa; en d'altres s'imagina directament tot l'episodi o fabula personatges pretesament reals en vida de Martorell que haurien inspirat els personatges de ficció al *Tirant*, com és el cas més clamorós de Lady Elisabeth i la seua donzella... que tant i tant recorden a Carmesina i Plaerdemavida.

Personatges de rigorosa existència històrica

Però això, com deia, no implica que no apareguen personatges de rigorosa existència històrica. És el cas d'Ausiàs March, el corsari Jaume de Vilaragut, Maria de Castella o Joan Roís de Corella, de qui s'exagera la llegenda faldillera, popularitzada per un dels papers erudits de Joan Fuster i recentment descartada pels experts, cosa que Vilaplana en-

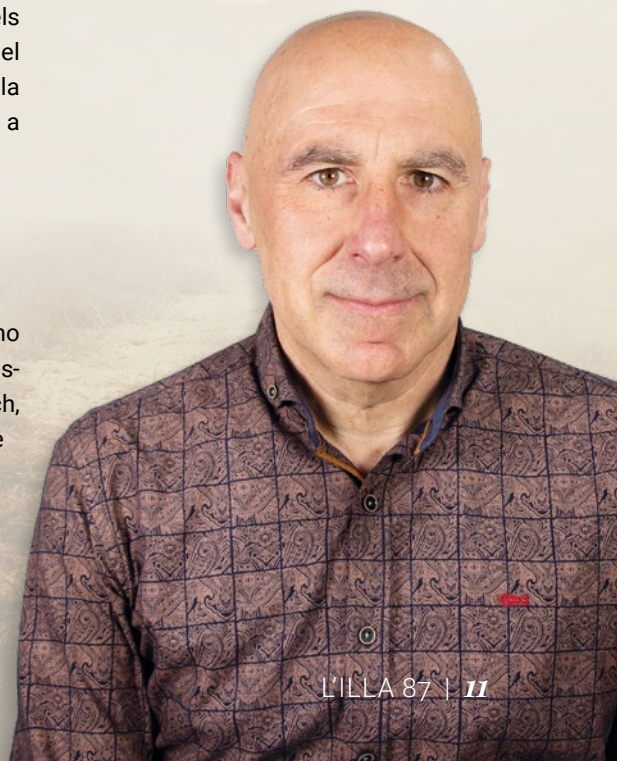
cara no podia saber mentre redactava la seua història i que, al cap i a la fi, poc importa en una novel·la concebuda com a tal.

I com a novel·la, adapta la llengua de Martorell a un model apte per al lector actual. Vilaplana no podia fer una mena de catedral neogòtica en miniatura. El que sí que podia fer és, des de l'actualitat, aportar-li el to solemne i la morfologia més acostada al que hauria d'haver sigut la llarga carta d'un cavaller orgullós —terriblement orgullós, de fet— habitant de la tardor de l'edat mitjana, com era Martorell.

Tot plegat fa de *Les cendres del cavaller* l'autoretrat que hauria fet un cavaller d'un temps, per a ell, crepuscular i d'agonia. A Martorell li quedava, almenys, el *Tirant*, «on he posat l'essència de la meua vida», declama ja arruïnat, derrotat, però amb la voluntat de salvar alguna cosa de la seua existència. Amb *Les cendres del cavaller*, al capdavant, Vilaplana li ret l'homenatge pòstum a l'home que morí sense saber que la seua novel·la seria eterna.

Les cendres del cavaller
Silvestre Vilaplana
Bromera, 2025

Dones fortes

Aquestes noies que van trencar el motlle

Lourdes Toledo

Periodista i escriptora

Aurora Bertrana escrivia en *La Nau* el 1931: «Tímidament i discretament, amb una gràcia encisera, molt llatina, aquestes noies es fan periodistes, donen conferències, formen societats, escriuen llibres». Setanta anys més tard, Marta Pessarrodona publicava *Donasses*, un llibre dedicat a les dones protagonistes de la Catalunya moderna, algunes d'elles, «aquestes noies» a les quals es referia Bertrana: escriptores i periodistes agosarades, modernes, intel·ligents, faeneres i, en la majoria dels casos, compromeses amb la política i la societat del seu moment. En arribar el feixisme, a moltes d'elles els arribà l'exili, el silenci, les penúries, la tristesa, i fins i tot el suïcidi, però també l'esperança i la perseverança per deixar una obra, un llegat literari. En gran mesura, les escriptores i periodistes de hui som on som i som qui som perquè podem mirar enrere i sentir-nos acompanyades i inspirades, i això és vital. Per això, no parlaré d'un passat, sinó d'una continuïtat.

«Roig entrà en el periodisme dels anys setanta com un huracà»

Quins noms cal esmentar en un article com aquest és delicat, en són moltes. Però per afinitats literàries, vitals i lectores, algunes d'elles les tinc molt presents. Em referisc a Irene Polo, Aurora Bertrana, Rosa Maria Arquimbau, Montserrat Roig, Carmelina Sánchez-Cutillas, Maria-Mercè Marçal, Mercè Rodoreda, Maria Aurèlia Capmany i Eva Piquer, entre tantes altres. Totes elles han estat per a mi inspiradores

en molts sentits. I en alguns casos diria que les he descobertes més tard del que m'hauria agradat.

Vaig decidir estudiar Periodisme seduïda per la literatura i per l'ofici —per «la fascinació del periodisme», que en diria Irene Polo. Veia en la professió una aura atractiva i prometedora. Tanmateix, i durant molts anys, en una llista iniciàtica de noms històrics del periodisme a la qual dec molt del que he après i escrit, a penes si hi havia noms de dones escriptores i periodistes. Per què? Per inèrcia, per ignorància, per indiferència, dels altres i també meua, de tot una mica... El ben cert és que vaig tardar temps a prendre'n consciència, però per atzars de la vida i d'una manera natural, la balança va anar anivellant-se i compensant-se.

Hui, per tant, i des de fa uns anys, moltes d'aquestes noies formen part de mi, i per això vull parlar-ne. Començaré per Irene Polo (Poble-Sec, 1909 - Buenos Aires, 1942). Polo va simbolitzar molts dels trets del periodisme català dels anys 30. Activa en les redaccions dels diaris, terreny encara quasi exclusiu d'homes, reportera de carrer, decidida, autodidacta, moderníssima, Polo formà part de tot el reguitzell de professionals del periodisme que sentiren una gran fascinació per la realitat social, política i cultural que vivien i que tenien vertaders desitjos d'explicar-se a través de les pàgines dels diaris i revistes del moment, els quals anaven a la recerca d'un estil modern, progressista, descriptiu i tremendament àgil i visual, com fou el cas del setmanari *Imatges*. En molts aspectes i de manera sorprenent, Polo s'avançà al nou periodisme nord-americà dels anys 60. La vida no li ho va posar fàcil, es va suïcidar als 31 anys lluny de casa, a l'Argentina, i al seu voltant es va crear un silenci, recentment trencat. Televisió Espanyola

li dedicà un dels capítols del programa «Mujeres malditas» i, per sort, des de fa més de vint anys, els seus reportatges, cròniques i entrevistes es poden llegir en *La fascinació del periodisme*, un llibre que ha estat clau per a la recuperació del seu llegat i la seua persona.

«Una dolça companyia i una inspiració sense la qual les que hui escrivim no seríem on som»

Aurora Bertrana (Girona, 1892 - Berga, 1974), viatgera agosarada i encuriosida, retratà amb veu esmolada personatges, paradisos i escenaris ben diversos en llibres com *Paradisos oceànics* i *El Marroc sensual i fanàtic*. Dir Aurora Bertrana és dir aventura i passió per la descoberta, tal com ho contà en les seues memòries, magnífiques, per cert. El 2017 se celebrà l'Any Bertrana, dedicat a Aurora i a son pare, Prudenci Bertrana. Des de llavors, la seua obra ha estat editada i reeditada per editorials ben diverses i hui la podem llegir i entendre millor que mai. La televisió italiana li va dedicar un dels capítols de la sèrie *Lady Travellers, Dones que viatgen*.

Quasi s'acaba l'espai d'aquest article i encara no he parlat de Rosa Maria Arquimbau (Barcelona, 1909-1992), una veu discordant i provocadora, la més transgressora i rebel de les escriptores i periodistes dels anys trenta. Sense complexos i amb un to irònic, es movia amb destresa per molts terrenys vitals i literaris a l'hora de dir la seua sobre temes esvarosos, com ara la seducció i la prostitució, en *Història d'una noia i vint braçalets*, una sàtira de la Barcelona dels primers anys de la Re-

pública i amb *Prostitució*. Des d'allò de la poma fins als nostres dies, en els setanta.

Ufff! No em queden a penes línies, però no puc deixar d'esmentar Montserrat Roig, hereva d'una tradició i trencadora alhora. Roig entrà en el periodisme dels anys setanta com un huracà, plena de força i amb aires renovadors. Tenia una mirada fina, diferent, compromesa, atrevida, apassionada, crítica, culta i plena d'acuitat. Allà on posava els ulls brollava el seny i la paraula.

«Moltes d'aquestes noies
formen part de mi, i per això
vull parlar-ne»

Totes elles són veus fortes i poderoses que m'han acompanyat i ensenyat molt, però també Carmelina Sánchez-Cutillas, que feu de la identitat i la memòria la seua veritable matèria poètica i literària, o Maria Aurèlia Capmany, que posseïa l'enginy i la gràcia de saber contar-se immersa en el

seu temps, una dona que ens ensenyà que «l'única manera de defensar-se d'aquest forat negre on t'empeny el vertigen, és no deixar de saber, no deixar de pensar, no deixar de voler, no deixar de sentir cada volum, cada matís, cada so, cada olor, estar alerta sempre.»

Em falten línies, línies per a evocar Víctor Català, tan llunyana en el temps, i encara actual, ferma i trencadora. Línies per a acollir la rebel·lia de Maria-Mercè Marçal, en la lluita i en la poesia. Línies per a donar les gràcies a Mercè Rodoreda, per haver creat, en circumstàncies tan adreves, una obra literària màgica, sòlida i universal. Línies per a celebrar la tenacitat i la sensibilitat d'una dona com Eva Piquer, periodista, novel·lista i creadora d'una publicació digital cultural d'alt voltatge com és *Catorze.cat*. En ella està també el llegat de totes aquestes noies, i moltes més.

Totes elles ens donen forma i sentit, afany de viure i escriure, una dolça companyia i una inspiració sense la qual les que hui escrivim no seríem on som.

La santíssima trinitat de les ulleres

Marc Senabre

Editor

No m'atreviré a decidir qui és pare, fill o esperit sant en la santíssima trinitat de les ulleres: Joan Fuster, Vicent Andrés Estellés i Maria Beneyto.

Tots tres van coincidir no només en el temps, sinó en la necessitat de portar ulleres. I aquestes s'han convertit en un símbol, en el seu símbol. I siguem sincers, la literatura es forneix dels símbols. Podien compartir l'ús de barret com passa amb Valor, el cigarret de Roig o portar tots un pegat a l'ull com Tísner. Però no, tots tres portaven ulleres.

Aquesta feliç coincidència ens permet establir relacions extraliteràries entre ells. Forçar (tot i que poc) la interrelació entre tres personatges que es van conèixer i es van tractar. És, també, una excusa per a reivindicar la igualtat entre les tres figures. Ningú s'atreveix (públicament) a negar la vàlua literària de Joan Fuster. I Vicent Andrés Estellés és indubtablement el poeta més prolífic i identificatiu de les nostres lletres. Però a Maria Beneyto el temps no l'ha tractada tan bé. I és del tot injust.

Aquesta il·lustre ulleruda va destacar tant en poesia, on va ser molt valorada dins i fora de València, com en narrativa; la seua novel·la manifest *La dona forta* hauria de ser un dels puntals de la nostra literatura. Però, en canvi, ha estat pràcticament oblidada. És ara en el centenari que recupera, per fi!, l'atenció que es mereix. Reivindiquem el seu valor. Reivindiquem les ulleres! Perquè les ulleres per a Beneyto tenien un component més enllà de la mera necessitat, hi havia la voluntat estètica. Hi ha un estil, una moda, una reivindicació.

Crec que ja és hora d'acceptar públicament la frase de Nabokov: «La millor biografia d'un autor no són les seues aventures, sinó el seu estil per a vestir.» Descobrirem coses que segurament no ens imaginàvem.

Gemma Pasqual:

«Els llibres per a adolescents han de tenir ritme i veritats»

Àngela Zorrilla

Periodista

Nascuda a Almoines, Gemma Pasqual és una de les autores més reconegudes de la literatura juvenil catalana. Les seves novel·les connecten amb els joves gràcies als temes universals que tracten, com l'amor, la solidaritat i l'amistat. Guardonada amb diversos premis literaris, és una abanderada de la cultura i la llengua.

Ets una veu imprescindible dins la literatura juvenil. Quins creus que són els teus punts forts per connectar amb el jovent?

Els meus llibres es llegeixen molt a les aules, però no escric per al col·legi, escric per a ells. Faig literatura juvenil amb la mateixa dedicació i exigència amb què escric per a qualsevol altre públic. El meu objectiu no és només que llegeixin, sinó que s'hi enganxin i hi connectin de veritat.

D'on et ve l'amor per l'escriptura?

De l'amor pels llibres. Des de sempre, llegir ha estat la meua manera de descobrir mons, emocions i històries. Amb el temps, vaig sentir la necessitat de crear-ne de pròpies.

Com defineixes els teus personatges?

Soc una escriptora de mètode i tècnica. Abans de començar a escriure, construeixo els personatges amb detall, defineixo la trama i, sobretot, el final, perquè m'agrada saber cap a on va la història. Fins i tot el títol el tinc clar des del principi.

La literatura infantil i juvenil en català passa per un bon moment?

Tenim grans escriptors i escriptores que estan fent molt bons llibres i cada vegada hi ha més lectors. Tot i això, encara hi ha qui la considera una literatura menor respecte a la literatura per a adults. Res més lluny de la realitat: la LIJ és essencial, perquè és la primera porta d'entrada al món de la lectura.

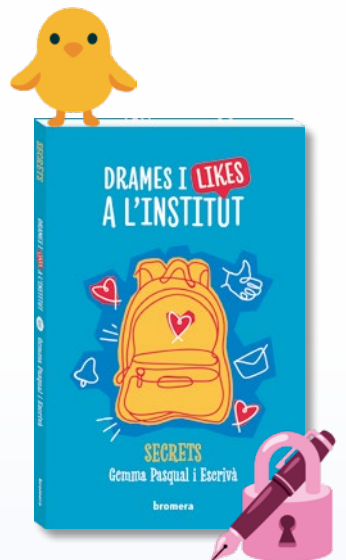
«La LIJ és essencial, perquè és la primera porta d'entrada al món de la lectura»

Què creus que ha de tenir un bon llibre per a adolescents?

Ritme, per descomptat, però també veritat. Un bon llibre per a joves ha de tenir una història que els atrapi, personatges creïbles i una veu que soni autèntica. I sobretot, ha de tractar-los amb respecte. Als joves els interessen les emocions intenses, les preguntes difícils i les històries que els facin pensar. Si els donem llibres amb ritme, però també amb fons, connectaran amb la història.

Drames i likes a l'institut

Gemma Pasqual i Escrivà
Bromera, 2025

De fet, a tu t'agrada entretenir el públic més jove, però també assegurar certes reflexions.

Vull que el meu lector senti emocions i que, en tancar el llibre, alguna cosa li faci pensar o li desperti una nova mirada. Si a més aconsegueixo que reflexioni sobre temes com la intolerància, el medi ambient o el feminisme, millor. Però, sobretot, vull que gaudeixi. La lectura ha de ser, abans que res, un plaer.

Drames i likes a l'institut és la teva última novel·la. Què podrem trobar a les seves pàgines?

Drames i likes a l'institut, que forma part de la sèrie «Secrets», barreja amor, amistat, humor i misteri amb una mirada crítica a les xarxes socials. En un institut ple de rumors i vides filtrades per la pantalla, l'Aloma i els seus amics hauran d'enfrontar-se a allò que s'amaga darrere les aparences.

A banda d'aquests temes, hi ha una gran aposta pels llibres clàssics com *Frankenstein*. Per què són importants aquests referents a aquestes edats?

Els clàssics toquen temes universals, com la por de ser diferent, la necessitat d'encaixar o les conseqüències dels nostres actes. I són qüestions que continuen sent presents en la vida dels joves. Aquests referents els donen cultura, però també els ajuden a mirar el món d'una altra manera.

A *Drames i likes a l'institut*, *Frankenstein* no és només un llibre, sinó una metàfora molt actual: qui crea realment els monstres? En l'era de les xarxes socials, on una imatge pot construir o destruir reputacions, aquesta reflexió és més necessària que mai.

«La lectura ha de ser, abans que res, un plaer»

On radica el secret per no fer un mal ús d'aquestes plataformes?

Hem de fer un ús conscient i equilibrat, sense caure en l'abús ni deixar que les xarxes controlin la nostra autoestima. En aquest entorn, la nostra informació, els nostres hàbits o les nostres emocions poden convertir-se en mercaderia. Per això, és fonamental tenir criteri, posar límits i distingir què és real i què no.

Jo tenia una vida normal, però tot això canvià amb una carta: el rebesiaio ens havia deixat en herència una gran mansió. Quin misteri amagava aquella casa?

Ser princesa és difícilíssim. Sobretot si ets d'un país tan menudet com el meu, Botònia, i si només se t'acuden idees un poc... destrellades. Sort que tinc bons amics que sempre m'ajuden. Vols que et conte com els vaig conèixer?

Jo és una xiqueta de quasi nou anys que ho odia tot i a tots, i no té cap problema a dir-ho. Una història per a comprendre la rellevància dels sentiments positius i negatius, i la importància d'expressar-los d'una manera adequada.

Les novel·les gràfiques i il·lustrades més gamberres i amb més humor per a joves lectors a partir de 8 anys.

VOLS LLEGIR MÉS?

Les memòries de *Marc Granell*

Pau Sanchis

Poeta i filòleg

A *Mastaba*, i sota l'ègida de Giuseppe Ungaretti i Ida Vitale, Marc Granell destil·la uns poemes breus, concisos, incisius i descarnats que naixen de la consciència d'haver viscut i de la idea que la mort sempre ens acompanya (*cada uno es un fruto madurando su muerte*, diu Vitale).

Qui conega l'obra de Marc Granell, trobarà un to més contingut i menys referencial. Cada instant s'il·lumina amb un flaix tan efímer com la vida mateixa: «Som

un bell nadó. / De sobte, l'eixida». Granell expressa l'angoixa de portar a coll el patiment, com un cos que no respon.

El poeta passa comptes amb si mateix, amb el propi dolor. Més despul·lat que mai, el vers es fa consciència del buit i la ferida, de la memòria i l'oblit, però també hi ha espai per a l'amor i la tendresa («la nit obrí/ feta llavis/ que besen [...], un futur tot jardí»). Malgrat la cruesa del vers, com a lectors ens sentim acollits en una poesia que, des de sempre, ha sabut dir el què i «fer llum/ l'espina».

Mastaba

Marc Granell

Bromera, 2025

LA REVISTA DE DIVULGACIÓ
CIENTÍFICA DE LA UNIVERSITAT
DE VALÈNCIA

SUBSCRIV-TE ARA
MÈTODE

Preu Subscripció anual (4 números l'any): 33€ per a Espanya, 45€ per a l'estranger. www.metode.cat

i seguim somiant

Bromera celebra el seu 40 aniversari en un moment de plena maduresa però en un context de reptes

Sandra Capsir

Subdirectora del Grup Bromera

Celebrar els 40 anys s'ha convertit, des del punt de vista social, en el moment de celebrar la maduresa i el començament d'una nova etapa plena de possibilitats. S'entén que l'experiència i la saviesa acumulada en la primera etapa de la vida serveix de llançadora per a obrir nous horitzons. I és aquest el moment dolç en què es troba Edicions Bromera, celebrant quatre dècades de literatura i cultura en valencià fetes de la Ribera per al món.

És el moment de reflexionar sobre la nostra trajectòria i el nostre passat per a poder mirar cap al futur. Els èxits aconseguits durant aquests anys són molts. I no parlem de llibres o col·leccions concretes, sinó de l'èxit col·lectiu de Bromera com a negoci cultural valencià consolidat. Bromera va començar a caminar l'any 1985 a Alzira a partir del somni d'un jove Josep Gregori, un mestre enamorat dels llibres i el món de la impressió. Feia dos anys que s'havia implantant a les escoles la Llei d'Ús i Ensenyament del Valencià, un altre somni fet realitat. De la mà de l'escola,

el primer èxit de Bromera fou la creació d'una xarxa d'autors i autores en valencià que contribuïren significativament a la promoció de la nostra llengua. Gràcies a la seua labor creativa, molts joves lectors i lectores feren seues les històries d'«El Micalet Galàctic». Naixia, aleshores, la #generacióBromera o #generacióMicalet. Joves que hui, amb 40 anys dalt o baix, hem tingut l'oportunitat de viure amb normalitat la lectura en la nostra llengua. No podíem intuir en absolut que llegir *Guillem i els 880.000 pastissos* o *No sigues bajo-ca!* era un privilegi que mai havien pogut gaudir els xiquets i xiquetes valencians fins aquell moment. A la Ribera i a altres comarques valencianoparlants començava a créixer una generació amb la sort de viure en valencià en plenitud i sense complexos.

Més enllà de l'escola, Bromera tenia altres horitzons i èxits per aconseguir. Fruit de la implicació de l'editorial en la promoció del valencià, el seu fundador s'atreveia a poc a poc amb tots els gèneres literaris i formats, amb la creació d'un catàleg per a totes les edats on té cabuda el teatre,

la poesia, la divulgació científica, l'àlbum il·lustrat, la narrativa, el còmic, el llibre de cartó... I també amb la creació dels Premis Literaris Ciutat d'Alzira, els més rellevants del País Valencià, amb huit modalitats i una dotació econòmica que supera els 70.000 euros. La nòmina d'autors i autores que han passat per aquests premis és el millor reflex de la seua salut. I també ho és, per descomptat, la capacitat d'implicar entitats i institucions com la Universitat de València, la UNED, Aigües de València, Caixa Popular, la Conselleria de Cultura, el Consorci Ribera-Valldigna i el seu principal patrocinador, l'Ajuntament d'Alzira.

«La saviesa acumulada serveix de llançadora per a obrir nous horitzons»

L'èxit més rellevant, però, ha sigut la professionalització de l'editorial durant aquests anys i la capacitat dels professionals que hi han treballat per fer créixer el negoci. Perquè també en aquest

aniversari ens volem reivindicar com una indústria amb una potència comparable a la d'altres empreses valencianes. Una força que tenim el privilegi que naix de la creació literària i de projectes editorials únics fets des del cor de la Ribera, en la nostra llengua. Bromera dona treball a un centenar de persones, de forma directa i indirecta; publica en totes les llengües de l'estat; té mercat a Hispanoamèrica i

Europa, i disposa d'un catàleg, entre tots els seus segells, de més de 5.000 llibres.

Els èxits de Bromera han sigut possibles gràcies a totes les persones que han acompanyat el projecte editorial i als treballadors i treballadores que han anat passant durant tots aquests anys. Hui l'equip de Bromera és la combinació de l'experiència amb la força de la joventut i s'enfronta a reptes importants dins del sector. Una essència que

continua passant per la defensa i la promoció de la nostra cultura, la nostra llengua, l'escola valenciana i en valencià, i de l'excel·lent aparador de professionals vinculats al món del llibre (escriptors, il·lustradors, llibreries, biblioteques, editorials...). La maduresa del projecte, però, serà la clau per a fer d'aquests reptes oportunitats de futur des de la nostra essència. Llarga vida als llibres i a Bromera!

L'estalvi que busques

podria estar en Consum.

En esta cooperativa reps un **Xec** cada mes. En 2023 hem repartit **64,1 M€** entre els socis clients.

Busca com s'estalvia
amb nosaltres ACÍ.
Miguel t'ho explica!

consum
Junts és
cooperativa

Els anys gloriosos
i el futur radiant de

Pierre Lemaitre

Núria Busquet Molist

Traductora i escriptora

Que Pierre Lemaitre (París, 1951) posés per títol a aquesta segona trilogia «Els anys gloriosos» ja és tota una declaració d'intencions. I que l'últim dels llibres de la trilogia es digui *Un futur radiant* també és un joc entre la realitat històrica, les paraules «reals» i la ironia pròpia de la seva prosa, amb una tendència gairebé malaltissa a fer baixar dels núvols els herois i tocar la terra bruta amb les mans. Els anys gloriosos fa referència als «Trenta Gloriosos», és a dir, els trenta anys que van des del 1945 al 1975. Així, la «glòria» de l'adjectiu és més conceptual que real. Els «trenta gloriosos» de la família Pelletier, protagonista col·lectiva de la trilogia, no són precisament gloriosos, però potser sí. Igual que el «futur radiant» de l'última novel·la no és radiant, però potser sí. I vet aquí la ironia.

Aquesta trilogia, que enllaça amb la trilogia precedent que tracta el període d'entreguerres, *Ens veurem allà dalt* (formada per *Ens veurem allà dalt*, *Els colors de l'incendi* i *El mirall de les nostres penes*, tots a Bromera), es desenvolupa en tres nuclis francesos de cada dècada, el Líban francòfon, on viu la família, la Indoxina ocupada per França i, finalment, la mateixa França, on acaba la història. El nucli conductor és el patriarca, Louis Pelletier, un home profundament marcat per la Primera Guerra Mundial que té la voluntat de crear una nissaga amb els seus quatre fills (Jean, François, Hélène i Étienne) i la fàbrica de sabó de la seva propietat que ha fet progressar la família.

En el primer volum, *El gran món*, veiem les dificultats amb què es troba Louis Pelletier per perpetuar aquesta nissaga, amb els problemes que té perquè el fill gran assumeixi la direcció de la fàbrica,

el desarrelament dels quatre germans, que acompanya la finalització del mandat francès al Líban, i les dificultats que tenen per afrontar els fets històrics que els marcaran, a París i a Indoxina.

Al segon volum de la trilogia, *El silenci i la ràbia*, la família Pelletier fa un recorregut per les ciutats franceses des de les Ardenes a la Borgonya, amb el Líban de fons, on el patriarca encara està instal·lat. Aquí veiem com es van encadenant les vides dels diferents germans, amb el focus posat damunt de l'única filla, Hélène, que com a periodista cobreix el seguiment d'una presa hidroelèctrica que està a punt d'empassar-se un poble.

Finalment, a *Un futur radiant*, Lemaitre ens fa recórrer la Praga de la guerra freda, on François, el segon fill, es desplaça per un suposat reportatge que li han encarregat. En aquest cas trobem un homenatge clar (i gens dissimulat, perquè el mateix autor ho reconeix al final de la novel·

la) a John LeCarré i les seves novel·les d'espies.

Pierre Lemaitre domina a la perfecció la manera de concebre la trama, mantenint a la vegada l'emoció i el ritme; és, podríem dir, un mestre del *cliffhanger*. Ara bé, hi ha un fons i un objectiu, en les dues trilogies: la voluntat de fer un recorregut històric per la societat occidental contemporània i l'habilitat d'obligar-nos a fer-lo acompanyant el personatge. No són novel·les d'una gran complicació ni formal ni intencional. No hi ha la voluntat de fer personatges extremadament complexos. Passa el mateix amb el teló de fons històric, en què es fa evident la voluntat de l'autor de regalar-nos un paisatge familiar digne d'una pel·lícula de sobretaula.

Per això, llegir els llibres de Lemaitre és una mica com mirar un capítol més d'aquella sèrie que tant t'agrada i que et manté enganxada. Això explica l'èxit de cada llibre que ha publicat.

Un futur radiant

Pierre Lemaitre

Bromera, 2025

**L'autor signarà
a Barcelona per
Sant Jordi 2025!**

A FER LA MÀ!

PASSATEMPS VALENCIANS

Vicent Marco • Raúl Salazar

Disponible
versió en
castellà

Geografia, història, música, literatura...
quant saps de la nostra cultura?
Posa't a prova amb
els Passatemps valencians!

Més de 60 jocs i enigmes per a gaudir
durant hores mentre poses a prova els
teus coneixements de cultura valenciana.
Una proposta divertidíssima de la mà de
Vicent Marco i Raúl Salazar on l'humor
i la diversió es donen per descomptats!

Terra de músics

Són moltes les bandes de música valencianes que ens fan cantar i ballar. **Endevina amb l'ajuda dels jeroglífics els grups que formen el cartell del nostre festival.**

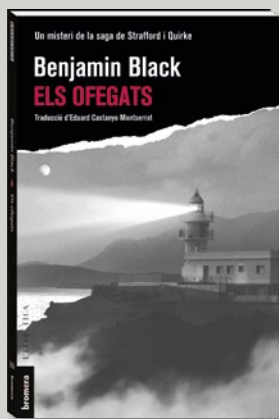
1

2

3

Els ofegats

Benjamin Black

«L'Eclèctica», 366

296 pàg. Bromera, 2025

L'última entrega de la sèrie Strafford i Quirke, signada per Benjamin Black, pseudònim de l'aclamat John Banville, presenta un *thriller* literari ambientat a la Irlanda dels anys cinquanta, on la desaparició d'una dona esdevé el centre d'una investigació inquietant.

Tot comença quan un home solitari troba un cotxe abandonat en un camp i, malgrat l'instint de mantindre-se'n al marge, no pot evitar acostar-s'hi, la qual cosa desencadena una sèrie d'esdeveniments que el duran a descobrir secrets més foscos del que imagina. L'inspector Strafford viatja des de Dublín per resoldre el cas i s'endinsa en un món d'ambigüitats i silencis, amb l'ajuda del brillant patòleg Quirke.

Una vegada més, Black construeix un relat d'atmosferes denses, personatges marcats per la decadència i una Irlanda freda i opressiva. Amb la seua prosa precisa i envoltant, l'autor ens transporta a un paisatge de misteri i solitud, on les aparences enganyen i ningú no és del tot innocent. *Els ofegats* és una novel·la absorbent que barreja investigació i reflexió sobre la naturalesa humana, consolidant Benjamin Black com un mestre del gènere.

Premi de Narrativa
Antoni Bru Ciutat d'Elx

Negrín no cremava esglésies

J. A. Quesada Coves

«L'Eclèctica», 369

224 pàg. Bromera, 2025

L'any 1936 la tensió a Elx era extrema. Anys després, quan Araceli Candela accepta escriure una novel·la sobre l'incendi d'una església a Elx, no sap que el seu passat familiar es veurà trastocat. La investigació la porta a descobrir secrets amagats durant dècades amb repercussions que arriben fins al present.

A través d'una estructura que barreja narrativa i metanovel·la, el llibre ens submergeix en una història en què la memòria històrica, els silencis i les conseqüències de la Guerra Civil són eixos centrals. A mesura que Araceli aprofundeix en el passat, també es redescobreix a ella mateixa i reprén la confiança en l'amor.

La novel·la combina intriga i reflexió amb una protagonista que evoluciona en paral·lel al relat que escriu. L'estil directe i àgil atrapa des de la primera pàgina, oferint una història plena de tensions, revelacions i emocions.

Guanyadora del Premi de Narrativa Antoni Bru Ciutat d'Elx, *Negrín no cremava esglésies* és una obra sobre identitats, secrets i la necessitat d'entendre d'on venim per a saber cap a on anem. Un relat que vol trencar mites i recuperar la memòria històrica, amb un rerefons on predominen l'exili i l'amor.

Les ferides del món

Vicent Usó

«L'Eclèctica», 371

176 pàg. Bromera, 2025

Un recull de setze relats signat per Vicent Usó que explora la condició humana, des de la soledat més profunda fins a l'esperança més fràgil, i on cada conte ens acostava a personatges marcats pel desig, la pèrdua i la lluita contra un destí sovint implacable.

Usó, en aquestes narracions, transita amb mestria entre el gènere negre i el drama, teixint un mosaic de veus que ressonen amb una intensitat colpidora. La memòria, l'amor i l'obsessió per la bellesa es filtren en històries en què el lector és testimoni d'instantanis decisius en la vida dels protagonistes.

Amb un estil concís, però ple de matisos, l'autor aconsegueix que cada relat, per breu que siga, deixi una empremta inesborrable. I així ho demostra el gran treball d'Usó per aconseguir aquest efecte, que es materialitza en una gran varietat de registres i temàtiques que converteixen el llibre en una experiència de lectura immersiva, ideal per a qui gaudeix d'una narrativa commovedora i sacsejadora.

Les ferides del món és una exploració literària de les nostres cicatrius més profundes. Llegir-lo deixa imatges, sensacions i reflexions que acompanyen durant un temps.

Premi Isabel de Villena
Premis Literaris Ciutat de València

Ens veurem aviat

Francesca Rodríguez

«L'Eclèctica», 373

176 pàg. Bromera, 2025

La novel·la de Francesca Rodríguez captura amb una delicada sensibilitat el pes del passat i la força de la memòria. Durant el procés de desmantellar la casa familiar després de la mort de sa mare, Josep troba un dietari entre les seues pertinences i descobreix una història amagada durant dècades, un relat de guerra, amor i renúncia. Ambientada en un poble de la costa, la narració ens transporta a la Guerra Civil, on Minerva Siuró, farmacèutica valenta i decidida, coneix Charles Lemoine, que arriba al poble carregat de somnis i cicatrius. Junts viuran una història d'amor intensa i clandestina, marcada pels estralls de la guerra i les renúncies que aquesta imposa.

A través del diari de Minerva, descobrirem el relat d'una època convulsa. Amb una prosa evocadora i plena de matisos, *Ens veurem aviat* no només ens parla de les ferides de la guerra, sinó també de les veritats que mai es diuen a temps. Estem davant d'una novel·la captivadora que dona veu a les dones silenciades de la història i a una generació marcada pel sacrifici i l'amor en temps d'incertesa. Una història que ens permet acostar-nos al costat més humà de la Guerra Civil.

Premi de Literatura Eròtica
La Vall d'Albaida

Dolça llar

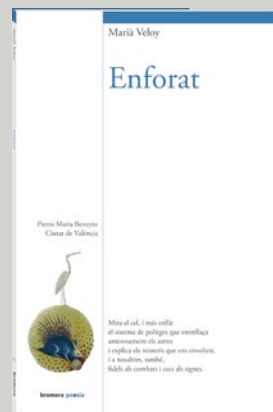
Rafa Medina

«L'Eclèctica», 374

112 pàg. Bromera, 2025

Rafa Medina ha guanyat el 30é Premi de Novel·la Eròtica de la Mancomunitat de la Vall d'Albaida amb *Dolça llar*, una novel·la que explora, amb humor i desimboltura, els desitjos reprimits i els secrets d'una família aparentment convencional. Irene, metgessa i mare de dos fills, manté una relació clandestina amb un company de treball, mentre que el seu marit, Xavi, lluita amb les seues contradiccions i comença a explorar la pròpia sexualitat en un hotel misteriós. Els fills, Clara i Martí, també viuen les primeres experiències amoroses i descobreixen que l'adulter no és tan estable com sembla. Un mosaic d'històries on els personatges es veuen abocats a afrontar les seues pors.

Amb un ritme àgil i un estil provocador, *Dolça llar* presenta una mirada desenfadada sobre les relacions modernes, la identitat i els límits del desig. Amb diàlegs enginyosos i situacions que freqüen la sàtira, la novel·la esdevé un relat atrevit, perfecte per a lectors i lectores que busquen una lectura entretinguda i sense complexos. Rafa Medina signa una història que explora la fragilitat de les relacions humanes, el desig i la necessitat de ser sincer amb u mateix.

Premi Maria Beneyto
Ciutat de València

Enforat

Marià Veloy

«Bromera Poesia», 170

56 pàg. Bromera, 2025

A *Enforat*, la poesia esdevé reflex d'un món ple d'ambigüitats i miratges que ens endinsa en un dilema entre la paraula i la pintura. Guanyadora del Premi Maria Beneyto de Poesia, en aquesta obra, cada secció del llibre és capaç de captar la realitat amb pinzellades poètiques. Tanmateix, aviat hi ha un descobriment que posa de manifest la problemàtica de com es veu el món i, fins i tot, com es percep el propi cos.

Paisatges que amaguen somnis, objectes impregnats de records i animals a tall d'autoretrat dibuixen un univers on la fragilitat i la bellesa es confonen. Amb una veu introspectiva i delicada, el llibre explora temes com la identitat, la natura i el pas del temps, alhora que convida el lector a aturar-se, escoltar i sentir. La seua poesia, d'un lirisme evocador, planteja interrogants sobre la percepció, la memòria i el poder de la paraula per a transfigurar la realitat. Un llibre que atrapa per la profunditat i per la capacitat de convertir cada detall quotidià en un instant de revelació.

A través dels versos, el poeta explora la vocació de pintor i s'adona que la seua relació amb el món, i amb el propi cos, és més problemàtica del que voldria.

Un inici d'any
ple d'històries
per ampliar la

mirada

Marta Moreno

Responsable de comunicació de Més Llibres

Com a responsable de comunicació de Més Llibres, estic orgullosa de presentar les primeres obres del 2025. Aquest primer semestre arriba carregat d'històries impactants, amb protagonistes que es despullen per mostrar la seva essència. Novel·les que ens parlen d'identitat, pèrdua, supervivència i conflictes socials, sempre amb veus poderoses i narratives captivadores que ens fan reflexionar sobre el nostre temps i la condició humana.

«Una aposta per la literatura
que transcendeix i ens
convida a repensar-nos»

El que sé de tu, d'**Éric Chacour**, serà el primer llançament de l'any i arribarà a les llibreries el 19 de febrer. Aquesta novel·la, que ha captivat més de cent mil lectors en la llengua original, segueix la història d'un jove metge exiliat del Caire a Montreal. Chacour explora l'amor, la identitat i la pèrdua a través d'una narrativa subtil i emocionant que contraposa tradició i llibertat. Amb una prosa immersiva, l'autor és capaç de copsar l'ambient, les olors i les tensions socials de l'Egipte d'aquells anys, transportant el lector a una època de profunds contrastos. L'autor adapta l'essència tràgica de *Romeu i Julieta* en una història d'amor entre dos homes a l'Egipte dels anys vuitanta. Finalista del Premi Giller i guanyador del Premi Femina des Lycéens 2023, aquest llibre s'ha consolidat com una de les novel·les més potents de la temporada.

A principi de març, **Jordi Ballart** ens presenta el títol de no-ficció *Vuit graus*, un relat introspectiu sobre la seva connexió amb el mar i el poder de la natura com a refugi. Amb una prosa evocadora i elegant, Ballart ens convida a acompanyar-lo en un viatge personal cap a la pau i el sentit de la vida, on la immersió en aigües gèlides esdevé un gest de comunió amb el medi. Un llibre que transcendeix el gènere autobiogràfic per esdevenir una reflexió universal sobre la resistència i la importància d'escoltar el nostre interior.

«Novel·les que ens
parlen d'identitat,
pèrdua, supervivència
i conflictes socials»

El 12 de març, **Jordi de Manuel** publica *Quan la terra es pon*, una novel·la de ciència-ficció situada en un futur inquietant. Davant la imminent destrucció de la Terra per l'impacte d'un cometa, un grup d'escollits es trasllada a la Lluna per preservar la humanitat. Entre ells hi ha Lara Tur, una científica amb un passat tèrbol que veu en aquesta missió una oportunitat de redempció. Aquesta novel·la, que forma part d'«El cicle del cometa», explora els grans reptes de la ciència i el destí de la humanitat. Amb una tensió narrativa magistral, De Manuel combina *thriller* i reflexió científica, abordant dilemes bioètics i la condició humana en un escenari apocalíptic. Guanyador de tres Premis Ictineu, l'autor es

confirma com una de les grans veus del gènere en català.

Finestres obertes a nous mons

Al maig arribarà *Caledonian Road*, d'**Andrew O'Hagan**, una dissecció incisiva de la societat britànica contemporània. Situada en una artèria clau del nord de Londres, la novel·la retrata històries interconnectades que aborden l'art, la política i la justícia social amb la mirada crítica i punyent d'un dels grans noms de la literatura britànica actual. Amb la seva prosa elegant i carregada d'ironia, O'Hagan construeix una obra que connecta amb preocupacions globals sobre desigualtat i poder.

Com a lectura d'estiu, presentem *La mentidera*, d'**Eva Pitarch**, una novel·la que explora el dolor de la pèrdua i l'ús de la mentida com a mecanisme de defensa. Amb una narrativa que oscil·la entre la duresa i la tendresa, Pitarch construeix una història de dolor, falsedats i superació que colpirà els lectors. La seva protagonista, incapaç de gestionar el dol d'una manera convencional, construeix un relat paral·lel per sobreviure a la realitat. Aquesta novel·la intimista i delicada esdevindrà una lectura imprescindible per als amants de les històries que dissecionen la psicologia humana.

Amb aquestes novetats, el primer semestre de Més Llibres es confirma com una aposta per la literatura que transcendeix i ens convida a repensar-nos. Històries que ens emocionen i ens recorden que els llibres són molt més que ficció: són miralls on ens podem veure reflectits i finestres obertes a nous mons.

Els personatges en la literatura infantil: companys de viatge

Paula Soriano

Editora

Encara recorde quan, a l'escola, vaig llegir *No sigues bajoca!*, de Pasqual Alapont. Tant de bo haguera pogut viure aventures esbojarrades amb el meu iaio o la meua iaia igual que el protagonista. I és que els personatges de la literatura infantil són molt més que simples figures dins d'una narració: es converteixen en amics imaginaris i models a seguir per als joves lectors. Fan de la lectura una experiència enriquidora i transformadora, perquè, a través d'ells, vivim aventures i comprenem millor el món que ens envolta.

En poc més de tres segles d'existència, la literatura infantil ha hagut de lluitar contra la seua instrumentalització com a eina educativa, com a transmissora d'una concepció adulta del món. Una lluita que es veu, clarament, en l'evolució dels tipus de protagonistes. Passem dels herois i les princeses estereotipats del folklore als personatges pròxims a l'edat dels lectors amb qui compartiran experiències vitals: Pinotxo, Alcía, Jim Hawkins, Tom Sawyer, Oliver Twist... fins a arribar a *Harry Potter*.

Aquesta identificació entre lector i protagonista va impulsar un altre gran pas en la literatura infantil: l'aparició de les primeres sèries llargues d'aventures en el s. XX. Dels Mumin, Pippi Calcesllargues o El Club dels Cinc fins a l'actual proliferació de col·leccions que inunden les prestatgeries de llibreries i les grans superfícies. Hui en dia, moltes d'aquestes sèries estan dissenyades amb una forta estratègia de marca que fomenta en els infants el desig de seguir descobrint més històries del seu protagonista —o grup de protagonistes— favorit.

Quins són els personatges literaris que han marcat la teua infància?

Els clàssics infantils a examen?

Clara Vidal

Directora de Comunicació de Bromera

L'adaptació dels clàssics i la creació de noves versions dirigides a infants és un fenomen més que consolidat en el mercat editorial. Trobar adaptacions per a totes les edats de grans clàssics de la literatura universal és un repte relativament senzill de superar en qualsevol llibreria. Ara bé, què passa quan l'adaptació va molt més enllà i es converteix en una reescriptura o reinterpretació? És un exercici necessari o és una forma de censura que desvirtua l'obra original? Són intocables els clàssics? Què passa amb la idea de mantindre el cànon quan parlem d'obres dirigides a infants?

Els contes clàssics o les llegendes populars de tradició oral han sigut els primers a ser objecte de reinterpretacions i noves versions. És relativament freqüent trobar-nos una Caputxeta Roja, molt més espavilada, que tria el camí correcte i escapa del llop; o una Ventafores que no necessita cap príncep. Ni tan sols la gran indústria del cinema ha pogut escapar a aquest fenomen de reinterpretació dels clàssics infantils amb pel·lícules que ens presenten, per exemple, personatges fe-

menins més alineats amb els valors de la societat actual. L'argument principal sobre el qual se sosté aquesta reescriptura és la necessitat de fer-los més accessibles als infants de la societat d'ara i de no ferir sensibilitats tractant temes més inclusius i respectuosos amb la diversitat. *A priori*, l'objectiu és molt lloable.

Però hauríem d'anar amb molta cura amb aquest revisionisme. Sobretot, perquè hi ha una paradoxa evident. Aquests clàssics reinterpretats, amb princeses que no volen ser salvades, conviuen amb la publicació de novetats infantils i estrenes de sèries juvenils que superen amb escreix els greuges que els contes clàssics poden provocar en els nostres infants (no n'esmentarem cap per no fer-los publicitat). És en aquest context que Rocio Bonilla, l'autora d'un personatge que ja és un clàssic modern, publica *Quina història més bèstia, Minimoni!* En aquesta ocasió, Minimoni ha d'interpretar una obra de teatre amb els seus amics sobre la llegenda de sant Jordi. La protagonista, sempre carregada de dubtes i de preguntes que poden resultar incòmodes als adults, es qüestiona si no valdria la pena reescriure la història. Calen dracs que mengen persones o princeses?

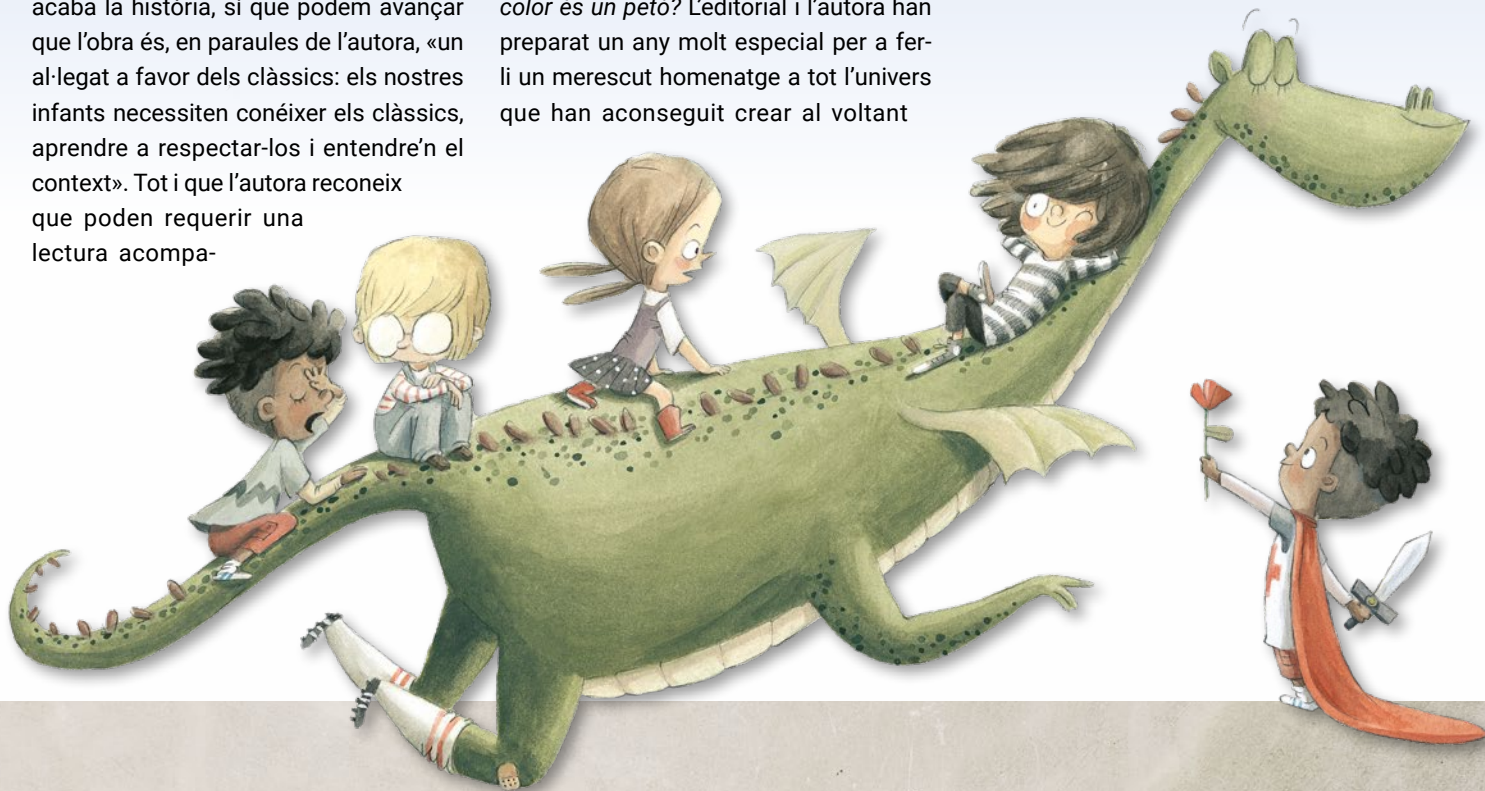
Com a lectors i lectores, Bonilla ens convida a rellegir la llegenda de sant Jordi amb un joc visual magistral entre dues històries que transcorren en paral·lel: la llegenda tradicional de sant Jordi i la lectura que fan Minimoni i els seus amics. Amb el seu habitual sentit de l'humor, Minimoni posa el dit en la nafra del debat.

Sense fer-vos cap espòiler de com acaba la història, sí que podem avançar que l'obra és, en paraules de l'autora, «un al·legat a favor dels clàssics: els nostres infants necessiten conèixer els clàssics, aprendre a respectar-los i entendre'n el context». Tot i que l'autora reconeix que poden requerir una lectura acompanyada,

ha volgut recordar amb la publicació d'aquest llibre que «si no sabem d'on venim, no entenem on som, i si no sabem on som, no podem saber on anem».

Amb aquesta història, entre divertida, irreverent i fins i tot polèmica, Minimoni enceta la celebració del seu 10é aniversari, ja que, aquesta tardor, es compleixen 10 anys de la publicació de l'obra *De quin color és un petó?* L'editorial i l'autora han preparat un any molt especial per a fer-li un merescut homenatge a tot l'univers que han aconseguit crear al voltant

d'un personatge que promou actituds tan necessàries en els infants com són la curiositat, la reflexió i l'autoexpressió. Des de la mirada dels infants, Minimoni ha reflexionat sobre temes tan transcendents com l'amor o l'avoriment, sempre convidant els més menuts a buscar les seues pròpies respostes. Per molts anys, Minimoni!

bromera poesia

Premi de Poesia
Ciutat d'Elx

Premi Ibn Hafaja
de Poesia

Premi Maria Beneyto
de Poesia

El nou poemari
de Marc Granell

Premi de Poesia Senyoriu
d'Ausiàs March. Beniarjó

Històries de tendresa i superació, també davant de la catàstrofe

Miriam Bouiali
Periodista

Tothom, almenys a les comarques de València, recordarà què feia la vesprada del 29 d'octubre quan va començar a ser conscient que alguna cosa passava o en el moment en què va sonar la fatídica alarma. Les conseqüències de la DANA del 29 d'octubre tardaran a esborrar-se de l'imaginari col·lectiu i també romandran als llibres. El catàleg de primavera porta títols sobre la barrancada a la secció infantil i juvenil de Bromera: són *Julieta i el peluix perdut*, de Pasqual Alapont; i *D'acer i de cristall*, de Marta Meneu-Borja, que comparteixen el mateix escenari fangós i lloances a l'amistat, però amb un llenguatge diferent per a lectors d'edats diferents.

En el primer cas, un dels mestres de la narrativa infantil, Pasqual Alapont, presenta la tendra Julieta, que enmig de la destrucció i després d'haver salvat la vida de miracle amb els seus pares, pateix perquè l'aigua es va emportar el seu estimat peluix, Pedaç. A través d'una anècdota que pot semblar banal, l'autor va desgranant el grapat de sentiments universals que la inundació ha provocat a tots, majors i menuts. La xiqueta decideix eixir a l'aventura i recuperar el seu estimat burro de tela mentre va descrivint tot el que es troba: des de persones majors que no entenen la seua pena; passant pels bombers, que descobreix que no ajuden només amb el foc; o la tasca de les persones voluntàries que, com els seus pares, també netegen arreu del poble.

Tanmateix, comprovarà com l'escola ha quedat destruïda i farà costat al seu company, Ismael. Ell també ha perdut un joguet, que Julieta l'ajudarà a recuperar. En aquesta aventura, la xiqueta descobrirà que no sempre les coses acaben com s'espera, però que a vegades la millor recompensa és haver ajudat a la resta. El relat d'Alapont s'adapta perfectament als lectors més menuts i és realista amb el que ha ocorregut a molts pobles afectats per la DANA, sense deixar de ser un missatge positiu i amb tocs d'humor. A més, cal destacar el gir màgic i fantàstic que apareix per desenredar la trama del relat i que agradarà a xiquets i xiquetes.

«Les conseqüències de la DANA romandran als llibres»

D'altra banda, *D'acer i de cristall* és un relat generacional que bé podria ser el diari personal de molts joves i adolescents sobre els dies posteriors al 29 d'octubre. Marta Meneu-Borja relata una història en la qual els capítols són dies i la vida real s'intercala amb missatges de WhatsApp. Els personatges són Nora, Alba, Jose i Dídac, però podrien haver sigut qualssevol altres companys de pis i universitaris residents a València que, sense dubtar-ho, van travessar València fins a passar la Torre, directes al desastre per a ajudar qui més ho necessitava.

La història que publica la col·lecció «Trànsit» —per a joves i els adolescents

Julieta i el peluix perdut
Pasqual Alapont
«El Micalet Galàctic», 2025

D'acer i de cristall
Marta Meneu-Borja
«Trànsit», 2025

més majors— és un homenatge a la mal anomenada *generació de cristall*, que aquells dies es va convertir en acer i, per a moltes persones afectades, la salvació quan no havia arribat cap altra ajuda. La formació periodística de l'autora es nota, perquè molts dels fets que es relaten són reals, i la ficció està en els personatges que passen per sentiments com la ràbia o la incomprensió davant del que ha ocorregut, però no cauen en cap moment en la inacció.

Una història que emocionarà i sorprendrà els lectors que aquells dies feren el mateix camí i que generarà empatia i comprensió en la resta, contada per una autora també jove que domina els codis d'aquesta generació i que descriu al detall escenes fàcilment reconeixibles, quotidianes i familiars de la vida en la vintena —fent pinya amb amics en tot moment—, i d'un fet històric que ja queda als llibres.

El LLIBRE d'aquest SANT JORDI!

La Minimoni i els seus amics han de representar una obra de teatre en què un cavaller salva la princesa d'un drac. Però, triaran una obra així? Acompanyeu aquesta colla en una divertida i exclusiva estrena.

ASSABENTA'T DE TOTES
LES NOVETATS DE LA
MINIMONI AQUÍ!

10
ANYS

amb la
Minimoni

animallibres

Sebastià Serra

El conte que no s'acaba mai:
un món dins d'un altre món

El conte infinit
Sebastià Serra
Bromera, 2025

Mixa

Comunicadora

Em preparo un te ben calentó (perquè és època de refredats i val més prevenir que curar) i em connecto a la videotrucada que he programat amb l'artista i escriptor Sebastià Serra. Vull entrevistar-lo perquè aquest mes de febrer ha publicat un nou àlbum escrit i il·lustrat íntegrament per ell: «El conte que no s'acaba mai». Com el seu nom indica, aquest llibre acaba on comença i comença on acaba, i és alhora un joc trapella i un homenatge als contes de fades clàssics. Entre d'altres elements, hi apareix una bruixa sàvia, una nena que enreda els tirans amb el seu enginy, i moltes rimes.

Per començar, quins contes tradicionals creus que han inspirat el teu, Sebastià?

Més que llibres concrets, m'he inspirat en arquetips molt típics de la literatura infantil: personatges gegants, una bruixa solitària, algú a qui li creixen els cabells desmesuradament... Estic molt còmode treballant amb ells, en primer lloc perquè m'agrada dibuixar-los, i en segon lloc perquè configuren un univers que sento molt proper.

Així doncs, quins són els teus contes tradicionals preferits avui en dia?

No et sabia dir. És que a mi m'encanta dibuixar tots els contes tradicionals. No tinc cap limitació. D'altra banda, un llibre top per a mi és *Pippi Langstrump*. Potser no és tan tradicional, però és un món molt inspirador: una persona que viu amb tanta llibertat, sense cap mena de traves, d'una manera tan imaginativa... Per a mi és un referent.

«No volia que fos ben bé una història cíclica, sinó una espiral»

Parlem de l'estructura d'El conte que no s'acaba mai. Al capdavant, la nostra forma de narrar històries és molt occidental, però hi ha tradicions orals que no coneixen el concepte de desenllaç igual que nosaltres. D'on sorgeix aquesta passió per jugar amb la perspectiva als teus llibres?

A mi sempre m'ha interessat el món de les estructures que estan dins d'estructures, com a les nines russes. De petit, al lavabo de casa de la meua àvia hi havia un paper higiènic d'un Popeye que sostenia un paper higiènic on sortia un Popeye que sostenia un paper higiènic...

Era un món infinit. I cada dia esmorzava cacau en pols d'un pot on hi havia una nena que sostenia un pot on hi havia una nena que sostenia un pot... Així que a la primera coberta que em van

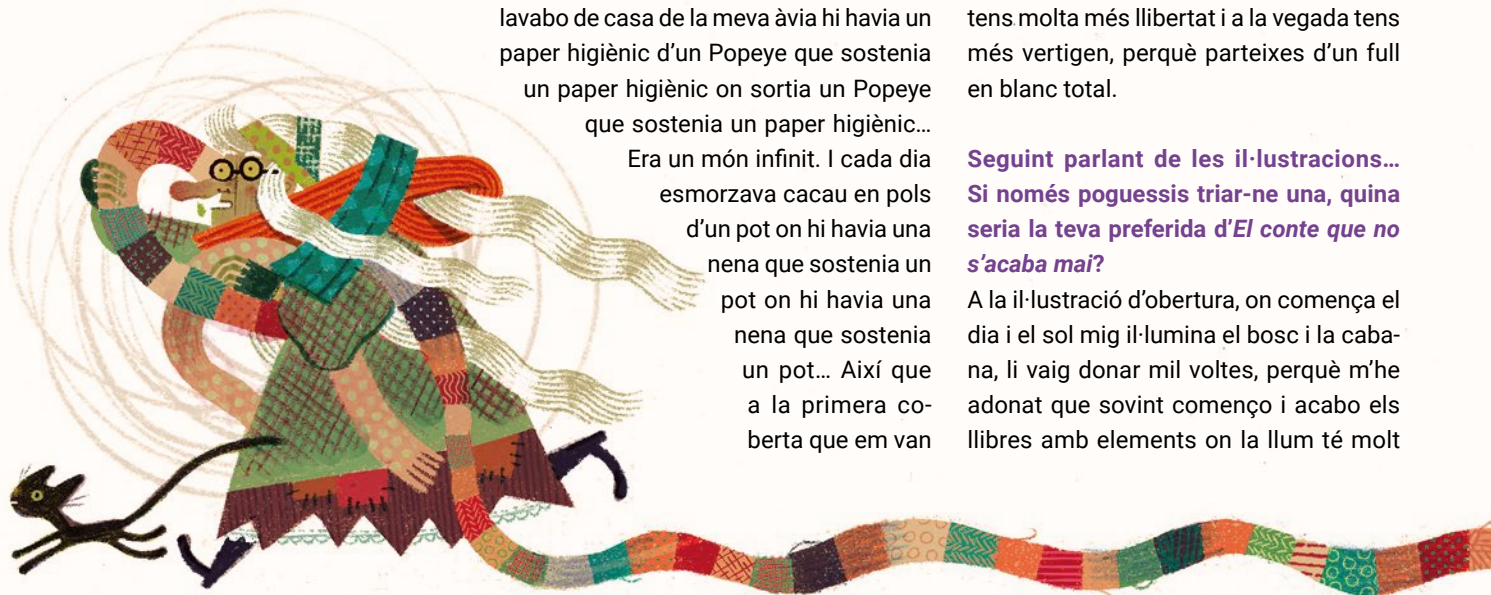
encarregar per a una revista, *Tretzevents*, vaig fer això mateix. Són uns micos que sostenen la revista on apareixen uns micos que sostenen una revista. Vindria a ser una estructura fractal, la natura n'està plena. I un dia vaig pensar... «Ostres, i si això ho traspassés a la narrativa?». No volia que fos ben bé una història cíclica, sinó una espiral –on hi ha un món dins d'un altre món–, a partir d'elements dels contes tradicionals.

És més complex il·lustrar les històries dels altres, o les que escrius tu mateix?

Depèn de la història, però per a mi és molt més satisfactori il·lustrar els contes propis. Has d'explicar una història i tens dos canals: el text i la il·lustració, i en tot moment pots anar decidint el pes de la il·lustració. A més, si en un moment donat decideixes que amb la il·lustració pots narrar allò que vols explicar, modifiques el text. En canvi, si il·lustres el text d'una altra persona, aquest text en principi és inamovible, i llavors has de buscar alternatives per evitar que les il·lustracions no siguin redundants. Treballant en solitari tens molta més llibertat i a la vegada tens més vertigen, perquè parteixes d'un full en blanc total.

Seguint parlant de les il·lustracions... Si només poguessis triar-ne una, quina seria la teua preferida d'El conte que no s'acaba mai?

A la il·lustració d'obertura, on comença el dia i el sol mig il·lumina el bosc i la cabana, li vaig donar mil voltes, perquè m'he adonat que sovint començo i acabo els llibres amb elements on la llum té molt

de pes. En aquest cas vaig treballar com explicar que la nit s'acabava, i alhora aconseguir que es veiés què està fent el personatge, com comença ella el dia...

Jo precisament volia destacar la il·lustració de les pàgines 11 i 12, en què també veiem com la llum entra per la finestra de la cambra de la princesa de bon matí, i es reflecteix justament en el flascó de la poció que ha preparat la bruixa per curar el mal de cap: «Per guarir el mal de cap, el remei és molt precís: coriandre, llavor d'anís, mig gripau i un ull de rap.» Ara mateix, quina mena de poció màgica inventaries si poguessis?

Inventaria una poció perquè aquest llibre creés molts lectors. L'he cuinat a foc molt lent durant gairebé tres anys, i hi ha hagut una feina laboriosa i molt curosa darrere. Dels quatre que he escrit i il·lustrat, aquest és segurament el llibre al qual he dedicat més temps. M'agradaria que li anés molt bé i pogués arribar a molts llocs.

També volia posar èmfasi en com has aconseguit crear un estil únic: només cal mirar la coberta d'un llibre per saber que l'has il·lustrat tu. Quin consell donaries a

aquells artistes que encara estan buscant el seu propi estil?

El tema de l'estil és molt complicat. En el meu cas, m'adapto molt a l'edat i el tipus de projecte. Aquest és bastant barroc —està fet amb llapis de colors tradicionals—, però hi ha altres projectes que han de ser molt més austers, com ara els que estan dirigits a primers lectors, amb colors més clars, i l'estil canvia bastant. Però mentre tot surti de les mateixes mans i el mateix cap, evidentment hi haurà una coherència formal a la llarga. Així que buscar un estil és qüestió d'anar treballant. L'únic consell possible és dibuixar.

Moltes gràcies, Sebastià!

Acabada l'entrevista, tanco l'ordinador i me'n vaig a llegir una estona. Ves per on, el llibre comença amb la protagonista preparant-se un te ben calentó... Ja se sap, és època de refredats i val més prevenir que curar!

© Il·lustracions de Sebastià Serra

+4

Un regal ideal per a Faisana Feliciania

Briony May Smith

«Àlbums il·lustrats», 157
32 pàg. Bromera, 2025

Cada vesprada, la Faisana Feliciania travessa el camí del Roure Vell per a gaudir de les mores més saboroses. Però hi ha un problema: els cotxes passen massa de pressa i posen en perill els animals del bosc. Cansada d'aquesta situació, decideix actuar i, amb l'ajuda dels seus amics, intentarà trobar una solució enginyosa per a protegir-los.

Aquesta història, plena de tendresa i humor, ens parla de la importància de la seguretat viària i de la solidaritat. A més, es complementa amb unes il·lustracions ben detallades i expressives de la mateixa autora del text, Briony May Smith, que són el complement visual perfecte per a captivar el lector des del primer moment, reforçant el missatge de valentia i cooperació.

Un regal ideal per a Faisana Feliciania és un àlbum il·lustrat que combina diversió i ensenyament i que compta amb una protagonista decidida i un desenllaç entranyable. Una història perfecta per als lectors més joves.

L'autora té una gran popularitat a la Gran Bretanya per les seues obres tendres i la seua estètica clàssica, elements que també estan presents en aquest conte que ens recorda que qualsevol pot ser un heroi si es proposa millorar el món que l'envolta.

Premi de Narrativa Infantil
Vicent Silvestre

+10

Es lloquen cervells

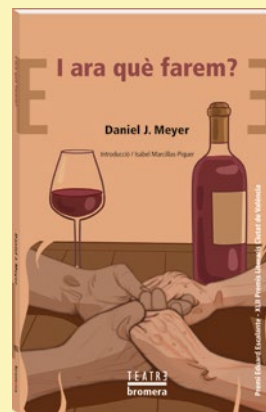
Alícia Toledo

«El Micalet Galàctic», 277
112 pàg. Bromera, 2025

Miquel, un xiquet de deu anys amb una imaginació desbordant, es distrau fàcilment a l'escola, fa mala lletra i trau males notes. Pensa que el seu cervell no funciona bé. Un dia, troba un anunci sorprenent al seu videojoc favorit: es poden llogar cervells nous! Convençut que això pot solucionar els seus problemes escolars, s'endinsa en una aventura que el portarà molt més lluny del que espera. Miquel serà segrestat per una organització que experimenta amb xiquets i haurà de fer ús de la seua intel·ligència i creativitat per a escapar-se.

Amb una narrativa àgil i plena d'enginy, la novel·la tracta temes com la identitat, la superació personal i els perills de la tecnologia. A més, l'autor construeix un protagonista carismàtic amb el qual els joves lectors es podran identificar, especialment aquells que senten que no encaixen.

Una aventura trepidant, guanyadora del Premi de Narrativa Infantil Vicent Silvestre, on l'humor i la imaginació es combinen per a oferir-nos una lectura fresca i captivadora. Amb un llenguatge fresc i dinàmic, *Es lloquen cervells* ens recorda que el valor més gran no està a encaixar i ser com la resta de persones, sinó a acceptar allò que ens fa únics i diferents.

Premi Eduard Escalante -
Premis Literaris Ciutat de València

+14

I ara què farem?

Daniel J. Meyer

«Bromera Teatre», 103
104 pàg. Bromera, 2025

Vicky i Lluís acaben de jubilar-se i tenen per davant tot el temps del món per a viure com vulguen. Però, quan la realitat no encaixa amb les seues expectatives, apareixen les incerteses. *I ara què farem?* ens endinsa en aquest moment vital ple de dubtes, de por al canvi i d'una necessitat imperiosa de redefinir-se.

L'obra, amb tocs d'humor i reflexió, retrata amb sensibilitat el dilema de començar una nova etapa quan tot semblava ja establert. Un tercer personatge, aparentment irrellevant, esdevé un catalitzador que els farà replantejar-ho tot.

Amb diàlegs àgils i una posada en escena pròxima, el text d'aquesta obra de teatre aconsegueix que l'espectador s'identifiqui amb els protagonistes i amb les seues angoixes i esperances. A més, tracta de fer veure la importància de prendre riscos i de trobar un nou sentit a la vida, fins i tot quan sembla que ja està tot decidit.

Una proposta vibrant i necessària sobre la vellesa i la recerca de la felicitat que ofereix un relat tendre però sense concessions sobre l'amor, el desig i la fragilitat humana. Guanyadora del Premi Eduard Escalante de Teatre.

+14

El medalló Blavatski

Vicent Sanhermelando

«Espurna», 144

168 pàg. Bromera, 2025

Vicent Sanhermelando signa una història d'intriga que barreja misteri, filosofia i espiritualitat en una trama captivadora. Noèlia Bernet, la protagonista, mai hauria imaginat que la seua vida canviaria radicalment aquell estiu, amb la mort sobtada del seu amic Víctor, un fet que marcarà l'inici d'una investigació sorprenent. En descobrir que Víctor no era qui deia ser i que pertanyia a la Societat Teosòfica, Noèlia es veu atrapada en una cerca per un medalló llegendari vinculat a la seua pròpia família. A través de somnis inquietants i revelacions inesperades, la nostra protagonista haurà d'enfrontar-se a una poderosa organització i a figures amb interessos obscurs. Identitats falses, una investigació policial poc protocol·lària i teories sorprenents amb els amics a l'orxateria fan d'aquest títol una lectura que t'atrapa des del començament.

Amb un ritme àgil i ple de girs de guió, *El medalló Blavatski* atrapa el lector en una aventura on res no és el que sembla i on les fronteres entre la ciència i la fe es difuminen en un joc d'identitats i secrets amagats. Un nou títol que s'incorpora a la col·lecció «Espurna», en el qual la filosofia, l'espiritualitat i les amistats juguen un paper cabdal.

+16

Uns anys de pau

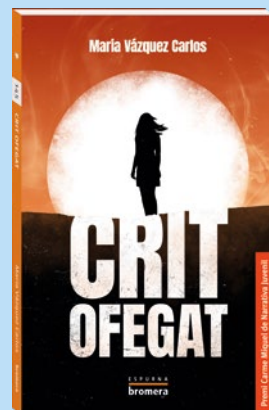
Vicent Borràs

«Trànsit», 32

160 pàg. Bromera, 2025

Vicent Borràs signa una novel·la juvenil profunda sobre la identitat, la memòria i els vincles que perduren en el temps. La protagonista, Pau, ha fet la seua transició de gènere i viu la seua vida amb normalitat com a tècnica de cultura a Cervera. No obstant això, no ha deixat mai d'anar a visitar Marina, la seua millor amiga d'infantesa que sempre l'ha ajudat i acompanyat, però que des de fa vint anys està en estat vegetal. A través de missatges de veu i records del passat, Pau li va contant la seua vida i els seus problemes. Així, l'obra construeix un diàleg entre el que fou i el que podria haver sigut. Però tot canvia quan un succés inesperat trenca la rutina i trau a la llum secrets amagats en un dietari.

Amb una narrativa emotiva i introspectiva, *Uns anys de Pau* reflexiona sobre la força de l'amistat, la necessitat de trobar-se a u mateix i la dificultat d'acceptar allò que queda per dir. El nou títol de Vicent Borràs ens endinsa en una història d'acceptació i confiança en què Pau descobrirà que, per damunt d'edats, gèneres i noms, de creixements i transformacions, de malalties i silencis, sempre hi ha l'amistat. Estem davant d'una obra valenta i necessària sobre l'amor, la pèrdua i l'amistat.

+16

Crit ofegat

Maria Vázquez Carlos

«Espurna», 145

144 pàg. Bromera, 2025

Crit ofegat és un intens thriller juvenil que barreja ecologia, misteri i compromís social, una obra de denúncia ecològica que qüestiona fins on arriba la força de l'ambició i l'impacte de les decisions. La història comença quan el cos de Martí Bach apareix en un camp de tarongers a Sueca. La seua amiga Andrea es nega a acceptar les explicacions oficials i inicia una investigació pel seu compte. Martí, el jove ecologista, semblava haver destapat un secret massa gran, vinculat a una fàbrica que amaga més del que mostra. A mesura que descobreix secrets sobre la fàbrica, Andrea s'adona que està posant en perill la seua pròpia vida. Amb una trama absorbent i un ritme àgil, aquesta novel·la és un intens thriller de denúncia ecològica que qüestiona fins on arriba la força de l'ambició i l'impacte de les decisions. Al mateix temps, és un cant a l'amistat, la valentia i la importància de defensar la veritat. Amb un estil directe i un desenllaç colpidor, l'autora signa una història impactant que farà reflexionar els joves lectors sobre l'ambició empresarial i l'impacte mediambiental del nostre món. El debut literari de Maria Vázquez Carlos ha guanyat el Premi Carme Miquel de Novel·la Juvenil.

Premi Carme Miquel
de Narrativa Juvenil

**És igual que la
teua operadora
siga taronja,
roja o blava.**

**Acabaràs
posant-la verda.**

10% DESCOMPT

per ser soci d'Edicions Bromera

Escaneja aquest codi QR i trobaràs més informació

Canvia't
aproop!

Crida'ns al **1420**
aprooptelecom.com